

LIETUVOS RESPUBLIKOS KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMAS

1995 m. vasario 21 d. Nr. I-796
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija nuo 2009 m. sausio 1 d.:

Nr. [X-1615](#), 2008-06-17, Žin., 2008, Nr. 76-3003 (2008-07-05)

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja kredito unijų ir jų padalinių steigimo, licencijavimo, veiklos, pabaigos ir priežiūros tvarką, kad kredito unijų sistema būtų stabili, patikima, veiksminga ir saugi.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Apyvartai proporcingos išmokos** – išmokos kredito unijos nariams iš pelno, mokamos proporcingai kredito unijos narių palūkanų apyvartai kredito unijoje.

2. **Centrinė kredito unija** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos centrinės kredito unijos įstatyme.

3. **Klientas** – kredito unijos narys ar kitas asmuo, kuriam pagal šį įstatymą kredito unija teikia finansines paslaugas.

4. **Kredito unija** – kredito įstaiga, kuri tenkina savo narių ūkinius ir socialinius poreikius ir turi licenciją verstis, ir verčiasi indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimu iš šiame įstatyme nustatytų neprofesionalių rinkos dalyvių ir jų skolinimu, taip pat turi teisę verstis kitų šiame įstatyme nustatytų finansinių paslaugų teikimu šio įstatymo nustatytiems asmenims ir prisiima su tuo susijusią riziką bei atsakomybę.

5. **Kredito unijos licencija** (toliau – **licencija**) – šio įstatymo nustatyta tvarka išduotas leidimas teikti licencines finansines paslaugas, nustatytas šiame įstatyme.

6. **Kredito unijos nario palūkanų apyvarta kredito unijoje** (toliau – **apyvarta**) – finansiniais metais kredito unijos nario gautų iš kredito unijos palūkanų pajamų ir kredito unijai sumokėtų palūkanų išlaidų suma.

7. **Pajaus vardinis dokumentas** (toliau – **pajus**) – vertybinis popierius, patvirtinantis asmens dalyvavimą kredito unijos kapitale, suteikiantis kredito unijos nariui turtines ir neturtines teises, išskyrus asocijuoto nario neturtines teises, kurios apribotos pagal šį įstatymą.

8. **Pajinis įnašas** – į kredito uniją asmens įmokėta pinigų suma, kuri naudojama kredito unijos pajiniam kapitalui sudaryti.

9. Kitos šio įstatymo sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme.

3 straipsnis. Kredito unijos pavadinimas, teisinė forma, buveinė, kredito unijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai

1. Žodžius „kredito unija“ ar kitokius šių žodžių junginius arba jų vedinius Lietuvos Respublikoje gali vartoti savo pavadinime, reklamoje ar kitais tikslais pagal šį įstatymą veikiančios kredito unijos, išskyrus atvejus, kai akivaizdu, kad šių žodžių vartojimas nesusijęs su licencinių finansinių paslaugų teikimu. Kredito unijos pavadinimui Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 3 straipsnio 4 dalies nuostata netaikoma.

2. Kredito unijos, kaip juridinio asmens, teisinė forma gali būti tik kooperatinė

bendrovė.

3. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre įregistruotos ir turinčios šio įstatymo nustatyta tvarka išduotą licenciją kredito unijos buveinė turi būti Lietuvos Respublikoje.

4. Kredito unijos savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, šiuo įstatymu, kitais įstatymais, priežiūros institucijos priimtais teisės aktais ir savo įstatais. Kredito unijos taip pat vadovaujasi Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymu, jeigu šis įstatymas nenustato kitaip.

4 straipsnis. Kredito unijos teikiamos finansinės paslaugos ir kita veikla

1. Kredito unija privalo teikti šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytą licencinę finansinę paslaugą ir turi teisę teikti šio straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose ir 3 dalyje nustatytas finansines paslaugas, įskaitant finansines paslaugas užsienio valiuta, jei šios teisės neapribotos šio ar kitų įstatymų nustatyta tvarka.

2. Licencinės finansinės paslaugos:

1) indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimas iš neprofesionalių rinkos dalyvių;

2) Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 5 straipsnyje nustatytos mokėjimo paslaugos;

3) valiutos keitimas (grynaisiais pinigais).

3. Nelicencinės finansinės paslaugos:

1) indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimas;

2) skolinimas (įskaitant hipotekines paskolas);

3) kelionių čekių, vekselių ir kitų mokėjimo priemonių administravimas, jei šios veiklos neapima šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytos mokėjimo paslaugos;

4) finansinių laidavimų ir finansinių garantijų teikimas;

5) finansinis tarpininkavimas (agento veikla), kaip tą numato Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas;

6) pinigų tvarkymas;

7) informacijos bei konsultacijų kredito teikimo ir mokėjimo klausimais teikimas;

8) seifo kambarių nuoma.

4. Kredito unija turi teisę teikti finansines paslaugas:

1) savo nariams ir savo asocijuotiems nariams (toliau – nariai);

2) kredito unijų asociacijoms;

3) kredito unijoms;

4) Centrinei kredito unijai.

5. Be šio straipsnio 4 dalyje nurodytų asmenų, indėlius ir kitas grąžintinas lėšas kredito unija turi teisę priimti ir iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar savivaldybių įstaigų ir institucijų, jeigu tai numatyta kredito unijų steigimo dokumentuose, Lietuvos Respublikoje įsteigtų asociacijų, religinių bendruomenių ir bendrijų, profesinių sąjungų organizacijų, labdaros ir paramos fondų, tarptautinių ar užsienio valstybių labdaros ir paramos fondų, taip pat Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka iš kredito unijos narių nepilnamečių vaikų (įvaikių) ar globojamų vaikų, jeigu bent vienas iš tėvų ar globėjų (rūpintojų) yra kredito unijos narys. Kredito unija taip pat turi teisę teikti šioje dalyje nurodytiems asmenims šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytas mokėjimo paslaugas.

6. Kredito unijai išduota licencija suteikia teisę teikti šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytas mokėjimo paslaugas, išskyrus Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 5 straipsnio 1, 2, 5 ir 6 punktuose nurodytas mokėjimo paslaugas:

1) netiesiogiai per Centrinę kredito uniją, jeigu kredito unija yra jos narė;

2) netiesiogiai per pasirinktą banką, jeigu kredito unija nėra Centrinės kredito unijos narė.

7. Kredito unija turi teisę įsigyti tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius

popierius, Lietuvos banko vertybinius popierius, kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos ekonominės erdvės valstybių (toliau – Europos Sąjungos valstybių narių) vyriausybių vertybinius popierius.

8. Kredito unija, be finansinių paslaugų teikimo, gali verstis tik tokia kita veikla, be kurios neįmanoma teikti finansinių paslaugų, kuri padeda teikti finansines paslaugas ar yra kitaip tiesiogiai susijusi su finansinių paslaugų teikimu.

9. Kredito unijai draudžiama steigti įmones, taip pat būti jų dalyve, išskyrus teisę būti Centrinės kredito unijos dalyve.

10. Kredito unija savo veiklą turi organizuoti ir vykdyti taip, kad jos veikla būtų stabili ir patikima.

11. Kredito unija savo veiklą turi organizuoti ir vykdyti taip, kad kiekvienas kredito unijos narys turėtų vienodą galimybę pasinaudoti kredito unijos teikiamomis finansinėmis paslaugomis.

12. Jeigu kredito unija nusprendžia pati nevykdyti tam tikros veiklos, be kurios neįmanoma teikti finansinių paslaugų, kuri padeda teikti finansines paslaugas ar yra kitaip tiesiogiai susijusi su finansinių paslaugų teikimu ir padeda sudaryti sandorius dėl atitinkamų paslaugų teikimo kredito unijai su kitais asmenimis (toliau – kredito unijos veiklą papildančių paslaugų pirkimas), tai, prieš sudarydama tokius sandorius, kredito unija privalo pranešti priežiūros institucijai ir jai pateikti šios institucijos teisės aktų nustatytą informaciją. Priežiūros institucijos teisės aktai gali nustatyti kredito unijos veiklą papildančių paslaugų pirkimo reikalavimus.

13. Lietuvos Respublikos teismai, kitos Lietuvos Respublikos institucijos ar pareigūnai, prieš priimdami sprendimus, kuriais apribojama kredito unijos teisė teikti finansines paslaugas neapibrėžtai kredito unijos klientų grupei, privalo gauti, o priežiūros institucija privalo pateikti savo išvadą dėl šių sprendimų įtakos kredito unijos ir visos kredito unijų sistemos stabilumui ir patikimumui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-555](#), 2009-12-10, Žin., 2009, Nr. 153-6893 (2009-12-28)

ANTRASIS SKIRSNIS

KREDITO UNIJOS STEIGIMAS IR LICENCIJAVIMAS

5 straipsnis. Kredito unijos steigimas ir steigėjai

1. Kredito unija steigiama Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos finansų įstatų įstatymo, šio įstatymo ir, jei šis įstatymas nenustato kitaip, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo nustatyta tvarka.

2. Kredito unija gali būti steigiama tik neribotam laikui.

3. Kredito unija gali būti įsteigta tik gavus priežiūros institucijos leidimą įsteigti kredito uniją.

4. Steigiamos kredito unijos įstatai turi būti pateikti juridinių asmenų registro tvarkytojui ir kredito unija turi būti įsteigta per 9 mėnesius nuo įstatų pasirašymo, o to per šį terminą neatlikus, kredito unijos įstatai netenka galios ir sumokėti pajiniai įnašai bei stojamieji mokesčiai grąžinami.

5. Kredito unija steigiama kaupiant jos steigimo išlaidų padengimo lėšas iš stojamojo mokesčio ir kaupiant pajinį kapitalą – iš pajinių įnašų.

6. Kredito unijos steigėjais gali būti tik fiziniai asmenys. Kredito uniją gali steigti ne mažiau kaip 5 steigėjai.

7. Steigiamos kredito unijos pajus gali įsigyti jos steigėjai, taip pat fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie gali būti steigiamos kredito unijos nariais pagal šio įstatymo 13 straipsnį ir laikantis šio įstatymo 13 straipsnio 6 dalyje nustatyto apribojimo. Kiekvienas kredito unijos steigėjas privalo įsigyti kredito unijos pajų ir nustatyta tvarka įmokėti nustatyto dydžio pajinį įnašą.

8. Kredito unijos steigėjais negali būti fiziniai asmenys, kurie negali būti finansų įstaigų steigėjais pagal Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymą, ir fiziniai asmenys, kurie negali būti kredito unijos nariais pagal šio įstatymo 13 straipsnį.

9. Steigėjai sudaro kredito unijos steigimo sutartį. Joje turi būti nurodyta:

- 1) kredito unijos steigimo sutarties sudarymo data ir vieta;
- 2) steigėjų vardai, pavardės, asmens kodai, gyvenamoji vieta;
- 3) kredito unijos pavadinimas ir buveinė;
- 4) steigėjų teisės ir pareigos steigiant kredito uniją ir atsakomybė už įsipareigojimų nevykdymą;
- 5) asmenys, įgalioti atstovauti steigiamai kredito unijai, jų teisės ir pareigos;
- 6) stojamasis mokestis, jo įmokėjimo ir naudojimo tvarka;
- 7) mažiausias ir didžiausias pajinio įnašo dydis ir šių pajinių įnašų mokėjimo terminai ir tvarka;
- 8) kiekvieno steigėjo sumokėto pajinio įnašo dydis;
- 9) įmokėto pajinio įnašo ir stojamojo mokesčio grąžinimo tvarka, jeigu kredito unija neįsteigiama;
- 10) steigimo išlaidų kompensavimas ir atlyginimas už steigimą;
- 11) ginčų tarp steigėjų sprendimo tvarka.

10. Steigimo sutartį privalo pasirašyti visi steigėjai. Kredito unijos steigimo sutartį pasirašiusių fizinių asmenų parašų tikrumas notaro netvirtinamas.

11. Steigimo sutartis, sudaryta šio įstatymo nustatyta tvarka, yra viešas dokumentas ir suteikia teisę atidaryti lėšų kaupimo sąskaitą Lietuvos Respublikoje įregistruotame banke arba Centrinėje kredito unijoje.

12. Kredito unijos steigėjai parengia kredito unijos įstatus ir pateikia juos tvirtinti steigiamajam susirinkimui. Iki steigiamojo susirinkimo steigėjai turi užregistruoti asmenis, įmokėjusius pajinius įnašus, narių registre.

13. Iki steigiamojo susirinkimo turi būti sukauptas minimalus pajinis kapitalas ir apmokėti ne mažiau kaip 50 asmenų pajai.

14. Iki steigiamojo susirinkimo bet kuris iš steigėjų turi teisę sudaryti sandorius steigiamos kredito unijos vardu ir dėl jos interesų, jeigu steigimo sutartyje nenustatyta kitaip. Jeigu steigiamasis susirinkimas tokių sandorių nepatvirtina, už prievolės, pagrįstas šiais sandoriais, atsako solidariai juos sudarę steigėjai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-597](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. I-8 (2010-01-05)

6 straipsnis. Kredito unijos steigiamasis susirinkimas

1. Kredito unijos steigėjai privalo sušaukti steigiamąjį susirinkimą ne vėliau kaip per 60 dienų nuo kredito unijos steigimo sutarties pasirašymo dienos.

2. Steigiamasis susirinkimas:

- 1) svarsto ir tvirtina kredito unijos įstatus;
- 2) renka kredito unijos stebėtojų tarybos, valdybos, paskolų komiteto narius, revizijos komisijos narius (revizorių);
- 3) tvirtina steigimo ataskaitą;
- 4) tvirtina kredito unijos steigėjų sudarytus sandorius;
- 5) sprendžia kitus kredito unijos visuotinio narių susirinkimo kompetencijos klausimus.

3. Steigiamajame susirinkime turi dalyvauti ne mažiau kaip 2/3 narių registre įregistruotų asmenų, neįskaitant asocijuotų narių.

4. Steigiamajam susirinkimui pirmininkauja steigiamojo susirinkimo išrinktas pirmininkas.

5. Steigiamajame susirinkime turi būti rašomas protokolai. Jame turi būti nurodyta: susirinkime dalyvavusių asmenų skaičius, visi svarstyti klausimai ir priimti nutarimai. Protokolą pasirašo pirmininkas, sekretorius ir vienas steigiamojo susirinkimo įgaliotas narys.

Prie steigiamojo susirinkimo protokolo turi būti pridedamas visų steigiamos kredito unijos narių sąrašas.

6. Jeigu kredito unijos steigėjai per šio straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą nesusaukia kredito unijos steigiamojo susirinkimo, visi narių registre užregistruoti fiziniai ir juridiniai asmenys, išskyrus steigėjus, atleidžiami nuo įsipareigojimų kredito unijai ir turi teisę reikalauti, kad steigėjai grąžintų pajinius įnašus ir stojamuosius mokesčius be jokių atskaitymų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-597](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-8 (2010-01-05)

7 straipsnis. Kredito unijos steigimo ataskaita

Kredito unijos steigėjai privalo parengti steigimo ataskaitą ir pateikti ją tvirtinti steigiamajam susirinkimui. Ataskaitoje turi būti nurodyta:

- 1) steigimo išlaidos;
- 2) išplatintų pajų skaičius ir už juos gauta pinigų suma;
- 3) pajinių įnašų, kuriuos įmokėjo kiekvienas steigėjas, dydis;
- 4) sandoriai, kuriais pagrįstas prievolės steigėjai perduoda kredito unijai;
- 5) kompensuojamos steigimo išlaidos, atlyginimas už steigimą.

8 straipsnis. Leidimas įsteigti kredito uniją

1. Leidimą įsteigti kredito uniją išduoda priežiūros institucija įstatymų ir priežiūros institucijos teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Kredito unijos steigėjai, norėdami gauti leidimą įsteigti kredito uniją, priežiūros institucijai pateikia prašymą ir priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytus dokumentus bei informaciją, įskaitant:

- 1) kredito unijos steigimo sutartį;
- 2) kredito unijos įstatus;
- 3) steigiamojo susirinkimo protokolą;
- 4) kredito unijos vienu metų veiklos metmenis;
- 5) steigėjų sąrašą, dokumentus ir informaciją apie kredito unijos steigėjų tapatybę, taip pat kiekvieno iš jų pajinio įnašo dydį, dokumentus ir informaciją, įrodančius, kad lėšos, panaudotos pajiniams įnašams, yra gautos teisėtai;
- 6) dokumentus, patvirtinančius, kad kredito unijos pajiniai įnašai yra įmokėti visi;
- 7) steigiamojo susirinkimo išrinktų kredito unijos vadovų, kuriems rinkti turi būti gautas priežiūros institucijos leidimas, sąrašą.

3. Priežiūros institucija privalo pateiktus dokumentus išnagrinėti ir priimti sprendimą dėl leidimo įsteigti kredito uniją išdavimo ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo prašymo gavimo dienos.

4. Priežiūros institucija gali atsisakyti išduoti leidimą įsteigti kredito uniją, jeigu:

- 1) pateikti dokumentai neatitinka šio įstatymo ir priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytų reikalavimų, pateikta ne visa teisės aktuose nustatyta ar papildomai pareikalauta informacija arba ji neteisinga;
- 2) kredito unijos įstatų nuostatos neužtikrina saugios ir patikimos kredito unijos veiklos ar jos prieštarauja tai reglamentuojantiems teisės aktams;
- 3) steigiama kredito unija neatitinka įstatymų nustatytų teisinės formos reikalavimų ir reikalavimų steigėjams, mažiausiam kredito unijos kapitalui, kredito unijos vadovams, mažiausiam kredito unijos narių skaičiui.

5. Apie priimtą sprendimą dėl leidimo įsteigti kredito uniją išdavimo priežiūros institucija raštu praneša juridinių asmenų registro tvarkytojui.

6. Po leidimo įsteigti kredito uniją išdavimo tol, kol kredito unijai neišduota licencija, kredito unijos steigėjui draudžiama parduoti ar kitaip perleisti jo įsigytą pajų, o kredito unijai draudžiama išleisti naujus pajus ar kitaip keisti steigimo sutartyje nustatytą mažiausio pajinio įnašo ir didžiausio pajinio įnašo dydžius ar steigėjų, dalyvaujančių kredito unijos kapitale,

sudėti.

7. Priežiūros institucija iki kredito unijos įsteigimo turi teisę atšaukti leidimą įsteigti kredito uniją, jeigu:

- 1) leidimas buvo gautas apgaule ar kitaip pažeidus įstatymus;
- 2) kredito unija nebuvo įsteigta per šio įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą.

8. Apie priimtą sprendimą atšaukti leidimą įsteigti kredito uniją priežiūros institucija raštu praneša kredito unijos steigėjams ir juridinių asmenų registro tvarkytojui.

9 straipsnis. Licencija

1. Priežiūros institucija, išduodama kredito unijai licenciją, gali apriboti jos teisę teikti valiutos keitimo (grynaisiais pinigais) licencinę finansinę paslaugą, jeigu to prašo kredito unija ar ji nėra pasirengusi šios paslaugos teikti. Apribojimas teikti valiutos keitimo (grynaisiais pinigais) licencinę finansinę paslaugą panaikinamas, jeigu kredito unija pateikia prašymą, dokumentus ir informaciją, įrodančius, kad kredito unija yra pasirengusi teikti šią paslaugą.

2. Licencija išduodama neterminuotam laikui.

3. Licenciją juridinių asmenų registre įregistruotai kredito unijai išduoda priežiūros institucija įstatymų ir priežiūros institucijos teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Kredito unija, norėdama gauti licenciją, priežiūros institucijai pateikia prašymą ir priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytus dokumentus ir informaciją, įskaitant:

- 1) juridinių asmenų registre įregistruotus kredito unijos įstatus;
- 2) dokumentus, patvirtinančius, kad kredito unijos pajinio kapitalo dydis yra ne mažesnis kaip šio įstatymo nustatytas mažiausias kredito unijos kapitalo dydis;
- 3) kredito unijos narių sąrašą, nurodant kiekvieno iš jų įmokėtą pajinio įnašo dydį;
- 4) po kredito unijos įsteigimo išrinktų kredito unijos vadovų, kuriems rinkti turi būti gautas priežiūros institucijos leidimas, sąrašą;
- 5) kredito unijos veiklos planą vieniems metams;
- 6) valdymo ir organizacinės struktūros aprašymą;
- 7) apskaitos politikos projektą ir detalų apskaitos sistemos aprašymą;
- 8) dokumentus ir informaciją, patvirtinančius, kad kredito unija turi tinkamus vidaus kontrolės sistemą, darbuotojus, technines, informacines, technologines apsaugos užtikrinimo priemones, patalpas ir turto draudimą;
- 9) dokumentus ir informaciją, patvirtinančius, kad yra pasirengta teikti šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytas mokėjimo paslaugas, išskyrus Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 5 straipsnio 1, 2, 5 ir 6 punktuose nurodytas mokėjimo paslaugas, netiesiogiai per Centrinę kredito uniją, jeigu kredito unija yra jos narė;
- 10) dokumentus ir informaciją, patvirtinančius, kad yra pasirengta teikti šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytas mokėjimo paslaugas, išskyrus Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 5 straipsnio 1, 2, 5 ir 6 punktuose nurodytas mokėjimo paslaugas, netiesiogiai per pasirinktą banką, jeigu kredito unija nėra Centrinės kredito unijos narė.

5. Priežiūros institucija turi teisę atlikti kredito unijos, prašančios išduoti licenciją, pasirengimo teikti finansines paslaugas patikrinimą vietoje.

6. Priežiūros institucijos prašymu valstybės ir savivaldybių institucijos, taip pat kiti asmenys privalo nedelsdami priežiūros institucijai pateikti jų turimą informaciją apie kredito unijos steigėjus, narius, vadovus, jų finansinę būklę, veiklą, nustatytus įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus, atliktų patikrinimų ir revizijų išvadas bei kitą informaciją, kuri priežiūros institucijai reikalinga priimant sprendimą dėl licencijos išdavimo.

7. Priežiūros institucija privalo išnagrinėti pateiktus dokumentus bei informaciją ir priimti sprendimą dėl licencijos išdavimo ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo prašymo gavimo dienos. Jei priežiūros institucija pareikalauja papildomų dokumentų ar informacijos, sprendimas turi būti priimamas per 3 mėnesius nuo papildomų dokumentų ir informacijos gavimo dienos. Tačiau bet kuriuo atveju sprendimas dėl licencijos išdavimo turi būti priimtas

per 12 mėnesių nuo prašymo gavimo dienos.

8. Licencijos prašančios kredito unijos įstatai, veiklos planas, valdymo ir organizacinė struktūra, rizikos valdymo sistema, apskaitos sistema, vidaus kontrolės sistema, techninės, informacinės, technologinės apsaugos užtikrinimo priemonės, patalpos, turto draudimas turi užtikrinti saugią ir patikimą kredito unijos veiklą ir atitikti tai reglamentuojančius teisės aktus, taip pat kredito unija turi atitikti kitus šio įstatymo nustatytus reikalavimus, įskaitant reikalavimus mažiausiam kredito unijos kapitalui, buveinei, kredito unijos nariams, kredito unijos vadovams, ir būti pasirengusi saugiai ir patikimai teikti finansines paslaugas.

9. Priežiūros institucija gali atsisakyti išduoti licenciją, jeigu:

1) pateikti dokumentai neatitinka šio įstatymo ir priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytų reikalavimų, pateikta ne visa teisės aktuose nustatyta ar papildomai pareikalauta informacija arba ji neteisinga;

2) kredito unija neatitinka šio straipsnio 8 dalyje nustatytų reikalavimų.

10. Apie priimtą sprendimą dėl licencijos išdavimo pranešama juridinių asmenų registro tvarkytojui. Juridinių asmenų registro nuostatų nustatyta tvarka ir paskelbiama leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“.

11. Kredito unija turi teisę pradėti teikti finansines paslaugas tik gavusi licenciją.

12. Licenciją turinti kredito unija visada privalo atitikti reikalavimus, kurie nustatyti leidimo įsteigti kredito uniją išdavimui ir licencijos išdavimui. Kredito unija šio įstatymo ir priežiūros institucijos teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka privalo informuoti priežiūros instituciją apie informacijos, kuri buvo pateikta licencijai gauti, pasikeitimus.

13. Kredito unijai draudžiama perleisti licencijos suteikiamas teises ar kitaip leisti kitam asmeniui teikti licencines finansines paslaugas ne kredito unijos vardu ir jos naudai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-555](#), 2009-12-10, Žin., 2009, Nr. 153-6893 (2009-12-28)

Nr. [XI-597](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-8 (2010-01-05)

10 straipsnis. Licencijos atšaukimas ar jos galiojimo sustabdymas

1. Licencijos atšaukimo pagrindus nustato Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas. Be Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų pagrindų, licencija gali būti atšaukiama priežiūros institucijos sprendimu, jeigu:

1) kredito unija neatitinka reikalavimų, kurie nustatyti leidimo įsteigti kredito uniją ar licencijos išdavimui;

2) kredito unija pasibaigia dėl reorganizavimo ar priimamas sprendimas likviduoti kredito uniją;

3) kredito unija neįmoka pirmosios (avansinės) draudimo įmokos pagal Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymą, jei ji ją privalo mokėti, arba draudimas nutraukiamas.

2. Apie licencijos atšaukimą ar jos galiojimo sustabdymą pranešama kredito unijai ir juridinių asmenų registro tvarkytojui. Juridinių asmenų registro nuostatų nustatyta tvarka ir paskelbiama leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“.

3. Priežiūros institucijos sprendimas atšaukti licenciją turi būti motyvuotas.

4. Licencija taip pat gali būti atšaukiama ar jos galiojimas gali būti sustabdomas šio įstatymo aštuntajame skirsnyje nustatytais pagrindais ir tvarka.

5. Atšaukus licenciją, kredito unija neturi teisės teikti finansinių paslaugų, išskyrus, kiek tai būtina, atsiskaityti su kredito unijos kreditoriais, ir šio įstatymo devintajame ir dešimtajame skirsniuose nustatyta tvarka turi būti sprendžiamas klausimas dėl kredito unijos likvidavimo ar bankroto bylos jai kėlimo.

11 straipsnis. Kredito unijos įstatų pakeitimas

1. Kredito unijos įstatų pakeitimai gali būti įregistruoti juridinių asmenų registre tik gavus priežiūros institucijos leidimą, jeigu keičiamos įstatų nuostatos dėl:

1) kredito unijos pavadinimo;

2) mažiausio ir didžiausio pajinio įnašo dydžių, pajaus suteikiamų teisių;
3) kredito unijos organų kompetencijos, jų skyrimo ir atšaukimo tvarkos;
4) atvejų, kada skolinimas galimas administracijos vadovo sprendimu, kredito unijos valdybos sprendimu savarankiškai be paskolų komiteto pritarimo ir kada toks skolinimas negalimas be paskolų komiteto pritarimo.

2. Leidimą įregistruoti kredito unijos įstatų pakeitimus išduoda priežiūros institucija šio įstatymo ir priežiūros institucijos teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Kredito unija, norėdama gauti leidimą įregistruoti įstatų pakeitimus, priežiūros institucijai pateikia prašymą ir kitus priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytus dokumentus ir informaciją.

4. Priežiūros institucija privalo pateiktus dokumentus ir informaciją išnagrinėti ir priimti sprendimą dėl leidimo įregistruoti kredito unijos įstatų pakeitimus išdavimo ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo dienos.

5. Priežiūros institucija gali atsisakyti išduoti leidimą įregistruoti kredito unijos įstatų pakeitimus, jeigu:

1) pateikti dokumentai neatitinka šio įstatymo ir priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytų reikalavimų, pateikta ne visa teisės aktuose nustatyta ar papildomai pareikalauta informacija arba ji neteisinga;

2) po atliktų pakeitimų kredito unijos įstatų nuostatos neužtikrins saugios ir patikimos kredito unijos veiklos ar jos prieštarauja tai reglamentuojantiems teisės aktams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-597](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-8 (2010-01-05)

12 straipsnis. Kredito unijos filialai, atstovybės ir kiti struktūriniai padaliniai

1. Kredito unija filialus ir kitus kredito unijos įstatuose nurodytus struktūrinius padalinius gali steigti įstatuose nustatyta tvarka tik Lietuvos Respublikos savivaldybės, kurioje įregistruota kredito unijos buveinė, teritorijoje ir su šia savivaldybe besiribojančių kitų kredito unijos įstatuose nurodytų savivaldybių teritorijose.

2. Kredito unijos filialo nuostatai, kredito unijos filialo ir kitų struktūrinių padalinių, teikiančių finansines paslaugas, valdymo ir organizacinė struktūra, apskaitos sistema, apsaugos užtikrinimo priemonės, patalpos, turto draudimas turi užtikrinti saugią ir patikimą jų veiklą ir atitikti tai reglamentuojančius teisės aktus.

3. Visi kredito unijos struktūriniai padaliniai, kuriuose teikiamos finansinės paslaugos, turi turėti ryšio priemonių, užtikrinančių informacijos apie atliktas operacijas perdavimą į kredito unijos buveinę kredito unijos nustatyta tvarka taip, kad būtų galima sudaryti kredito unijos dienos balansą.

4. Kredito unijos atstovybė neturi teisės teikti finansinių paslaugų.

5. Kredito unija, įsteigusi filialą ar kitą struktūrinį padalinį, kuriame teikiamos finansinės paslaugos, privalo ne vėliau kaip per 15 dienų nuo jo įsteigimo dienos pranešti apie tai priežiūros institucijai ir pateikti jai priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytą informaciją ir dokumentus. Pasikeitus pateiktai informacijai, kredito unija privalo per 15 dienų nuo pasikeitimo dienos pranešti apie tai priežiūros institucijai ir pateikti jai priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytą informaciją ir dokumentus.

TREČIASIS SKIRSNIS KREDITO UNIJOS NARIAI

13 straipsnis. Kredito unijos nariai

1. Kredito unijos nariais gali būti veiksniūs fiziniai asmenys, turintys nuolatinę gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje. Kredito unijos nariu fizinis asmuo gali būti, jeigu jis gyvena, dirba arba mokosi Lietuvos Respublikos savivaldybės, kurioje įregistruota kredito unijos buveinė, teritorijoje ar su šia savivaldybe besiribojančių kitų kredito unijos įstatuose nurodytų savivaldybių teritorijose.

2. Kredito unijos asocijuotais nariais gali būti šie Lietuvos Respublikoje įregistruoti ir Lietuvos Respublikos savivaldybės, kurioje įregistruota kredito unijos buveinė, teritorijoje ir su šia savivaldybe besiribojančių kitų kredito unijos įstatuose nurodytų savivaldybių teritorijose buveinę turintys juridiniai asmenys:

1) asociacijos, profesinės sąjungos, religinės bendruomenės ir bendrijos, sodininkų bendrijos, daugiabučių namų savininkų bendrijos, viešosios įstaigos, kurių dalininkės nėra valstybės institucijos, kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), žemės ūkio bendrovės;

2) kredito unijos narių – fizinių asmenų individualios įmonės, uždarnosios akcinės bendrovės, kuriose kredito unijos narys ar nariai valdo įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalis, suteikiančias teisę kontroliuoti įmonės veiklą. Šiame punkte nurodyti juridiniai asmenys gali būti kredito unijos asocijuotais nariais, jei jie atitinka Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme numatytų mažų ir labai mažų įmonių apibrėžimą.

3. Kredito unijos įstatuose gali būti nustatyti ir papildomi kredito unijos narių priėmimo į kredito uniją kriterijai.

4. Kredito unijos asocijuotas narys privalo vykdyti visas kredito unijos nario pareigas ir gali naudotis visomis kredito unijos teikiamomis paslaugomis ir nario teisėmis, išskyrus teisę balsuoti, būti išrinktam į kredito unijos valdymo ir priežiūros organus, komisijas, komitetus ir tarnybas. Kredito unijos įstatuose gali būti numatyta ir kitų asocijuoto nario teisių apribojimų: nustatytas didžiausias indėlis, kurį leidžiama priimti iš vieno asocijuoto nario, apribotas pajinio įnašo ir (ar) paskolos dydis, reglamentuota indėlio ir (ar) pajinio įnašo sugrąžinimo tvarka ir kita.

5. Mažiausiai kredito unijos narių, neįskaitant asocijuotų narių, yra 50.

6. Asocijuotų narių kredito unijoje negali būti daugiau ar tiek pat kaip šio straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus atitinkančių narių.

7. Kredito unijos nariais negali būti:

1) asmenys, teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka priežiūros institucijai nepateikę duomenų, leidžiančių nustatyti jų tapatybę, dalyvius, veiklą, finansinę būklę, juridinio asmens vadovus (juridinio asmens organų, išskyrus dalyvių susirinkimą, narius);

2) asmenys, nesutinkantys, kad priežiūros institucija įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka tvarkytų šiame įstatyme numatytoms licencijoms, leidimams ir sutikimams išduoti reikalingus duomenis apie juos, įskaitant asmens duomenis ir informaciją apie asmens teistumą, sveikatą.

8. Kredito unija privalo Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo 15 straipsnyje nustatyta tvarka tvarkyti kredito unijos narių registrą, kuriame nurodomi kredito unijos nariai ir asocijuoti nariai. Kredito unijos narių registro duomenis kredito unija privalo pateikti priežiūros institucijai per 10 dienų po eilinio kredito unijos visuotinio narių susirinkimo arba priežiūros institucijos reikalavimu – kitais atvejais.

9. Kredito unijos nariai privalo narių teisėmis naudotis ir pareigas atlikti taip, kad kredito unija veiktų stabiliai ir patikimai.

10. Asmuo kredito unijos nariu gali būti priimtas, jeigu jis atitinka visus kredito unijos nariui keliamus reikalavimus, nustatytus šiame įstatyme ir kredito unijos įstatuose.

14 straipsnis. Kredito unijos nario teisės ir pareigos

1. Kredito unijos narys turi šias teises:

1) dalyvauti kredito unijos visuotiniuose narių susirinkimuose ir balsuodamas turėti tik vieną balsą;

2) rinkti kredito unijos valdymo ir priežiūros organus ir būti išrinktas į juos;

3) gauti informaciją apie kredito unijos metinę ir tarpinę finansinę atskaitomybę, valdybos ataskaitas dėl kredito unijos veiklos, visuotinių narių susirinkimų protokolus ir sprendimus. Atsisakyti suteikti informaciją galima, jei joje yra kredito unijos paslapčių. Atsisakymas pateikti prašomus dokumentus ar informaciją turi būti įforminamas raštu, jeigu to

reikalauja kredito unijos narys. Ginčus dėl kredito unijos nario teisės gauti informaciją sprendžia teismas;

4) apskųsti teismui visuotinio narių susirinkimo, valdymo ir priežiūros organų nutarimus;

5) ištotti iš kredito unijos;

6) gauti nariams skirstomo pelno dalį;

7) gauti likviduojamos kredito unijos turto dalį, proporcingą jo pajinio įnašo dydžiui;

8) palikti testamentu savo pajų vienam ar keliems asmenims;

9) kredito unijos valdybos sutikimu perleisti savo pajų kitų asmenų nuosavybėn. Valdyba gali neleisti perleisti pajų, jei ji įgyjantis asmuo pagal šį įstatymą negali būti kredito unijos nariu ar neatitinka narystės kriterijų (jei tokie yra nustatyti kredito unijos įstatuose);

10) reikalauti, kad kredito unija grąžintų jo pajinį įnašą ar pajinio įnašo dalį, laikydamasi šio įstatymo 47 straipsnio 3 dalyje nustatytų apribojimų.

2. Kredito unijos įstatuose gali būti numatytos ir kitos nario teisės, neprieštaraujančios Lietuvos Respublikos įstatymams.

3. Kredito unijos narys neturi teisės balsuoti visuotiniame narių susirinkime, kai visuotinis narių susirinkimas sprendžia jo narystės kredito unijoje klausimą, taip pat kitais kredito unijos įstatuose numatytais atvejais, kai jis yra tiesiogiai suinteresuotas.

4. Kredito unijos narys privalo:

1) turėti kredito unijoje ne mažesnio, negu šio įstatymo ir įstatų nuostatos reikalauja, dydžio pajų;

2) laiku pranešti apie savo narystės kredito unijoje pagrindo išnykimą;

3) įstatuose nurodytu laiku ir tvarka mokėti stojamąjį mokestį, pajinius įnašus ir kitus papildomus įnašus;

4) laikytis įstatų, vykdyti įsipareigojimus kredito unijai, jos valdymo ir priežiūros organų nutarimus, dalyvauti kredito unijos veikloje;

5) tinkamai ir laiku vykdyti su juo sudarytas paskolų, indėlių laikymo kredito unijoje ir kitas sutartis.

5. Kredito unijos narys negali būti tuo pačiu metu kitos kredito unijos nariu, jei įstatatai tai draudžia.

6. Kredito unijos valdymo ar priežiūros organų narys, išstojęs ar pašalintas iš kredito unijos, negali toliau atlikti savo funkcijų minėtuose organuose.

15 straipsnis. Narystės kredito unijoje pasibaigimo pagrindai

Narystė kredito unijoje pasibaigia, kai:

1) kredito unijos valdyba patenkina nario prašymą ištotti iš kredito unijos;

2) kredito unijos narys pripažįstamas neveiksnium Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka;

3) kredito unijos narys pašalinamas iš kredito unijos;

4) kredito unijos narys – fizinis asmuo miršta arba kredito unijos asocijuotas narys – juridinis asmuo reorganizuojamas ar likviduojamas;

5) kredito unijos narys tampa kitos kredito unijos nariu, jeigu kredito unijos įstatatai draudžia būti nariu daugiau negu vienoje kredito unijoje;

6) kredito unijos narys perleidžia pajų kitam asmeniui;

7) kredito unija likviduojama.

16 straipsnis. Išstojimas iš kredito unijos

1. Kiekvienas kredito unijos narys turi teisę savo noru ištotti iš kredito unijos, pranešęs apie tai raštu kredito unijos valdybai ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki numatomo išstojimo. Sprendimą dėl išstojimo ir atsiskaitymo su išstojančiuoju priima kredito unijos valdyba.

2. Išstoti galima tik pasibaigus finansiniams metams. Kredito unijos valdyba gali leisti nariui išstoti ir iki finansinių metų pabaigos, jei galima atsiskaityti su išstojančiuoju nepadarant žalos kredito unijos interesams.

17 straipsnis. Pašalinimas iš kredito unijos

1. Jeigu kredito unijos narys nevykdo savo pareigų, pažeidžia šį įstatymą ir kredito unijos įstatus, jis gali būti pašalintas iš kredito unijos tik visuotinio narių susirinkimo sprendimu. Iki visuotinio narių susirinkimo, kuriame bus svarstomas kredito unijos nario pašalinimo klausimas, kredito unijos valdyba gali sustabdyti nario teises. Nuo kredito unijos valdybos sprendimo sustabdyti nario teises, narys praranda teisę naudotis kredito unijos teikiamomis paslaugomis.

2. Kredito unijos narys gali būti pašalintas, jeigu už jo pašalinimą balsavo 2/3 visuotiniame narių susirinkime dalyvavusių kredito unijos narių.

3. Jeigu pašalintas kredito unijos narys nesutinka su visuotinio narių susirinkimo sprendimu jį pašalinti, jis turi teisę per 3 mėnesius nuo tos dienos, kurią sužinojo ar turėjo sužinoti apie sprendimo priėmimą, kreiptis į teismą dėl tokio sprendimo panaikinimo.

18 straipsnis. Atsiskaitymai su buvusiais kredito unijos nariais

1. Kredito unija, grąžindama asmeniui, kurio narystė kredito unijoje pasibaigė, pajinius įnašus, privalo juos proporcingai, atsižvelgdama į kredito unijos praėjusių metų patvirtintoje metinėje balansinėje ataskaitoje įrašytas kredito unijos nuostolių sumas, sumažinti.

2. Su asmeniu, kurio narystė kredito unijoje pasibaigė, kredito unija atsiskaito išmokėdama jam priklausančią pajinį įnašą ir kitas išmokas, susijusias su jo dalyvavimu kredito unijos pajiniame kapitale, ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo narystės kredito unijoje pasibaigimo dienos.

3. Pašalintas arba išstojęs iš kredito unijos asmuo nuo pašalinimo ar išstojimo momento praranda teisę naudotis kredito unijos teikiamomis paslaugomis.

4. Mirusiam nariui priklausančios lėšos išmokamos jo įpėdiniams tokia pat tvarka kaip ir išstojimo ar pašalinimo atvejais, jeigu mirusiojo įpėdiniai nėra tos kredito unijos nariai ir neįstoja į ją šio įstatymo ir įstatų nustatyta tvarka.

5. Pripažintam neveiksniui nariui priklausančios lėšos išmokamos per jo teisėtą atstovą, kai šis pateikia reikiamus dokumentus.

19 straipsnis. Įgaliotiniai

Kredito unijos narys turi teisę įgalioti kitą asmenį balsuoti už jį kredito unijos visuotiniame narių susirinkime ar atlikti kitus veiksmus. Tas asmuo kredito unijos visuotiniame narių susirinkime gali atstovauti ne daugiau kaip trims kredito unijos nariams arba pagal sutartį įsigyti balsavimo teisę ne daugiau kaip iš trijų kredito unijos narių. Nario įgaliojimas turi būti patvirtintas notaro. Kredito unijos nario įgaliotiniu negali būti kredito unijos vadovai.

20 straipsnis. Nario atsakomybė už kredito unijai padarytą žalą

Kredito unijos narys už kredito unijai padarytą žalą atsako Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka. Narystės kredito unijoje pasibaigimas neatleidžia nuo atsakomybės už kredito unijai padarytą žalą.

KETVIRTASIS SKIRSNIS KREDITO UNIJOJOS VALDYMAS

21 straipsnis. Kredito unijos organai

1. Kredito unijoje turi būti šie organai: kredito unijos visuotinis narių susirinkimas, stebėtojų taryba, valdyba ir administracijos vadovas.

2. Kredito unijos valdymo organai yra kredito unijos valdyba ir kredito unijos administracijos vadovas.

3. Kredito unijos organų sudarymo ir darbo tvarką, kompetenciją ir funkcijas, atsakomybę nustato kredito unijos įstatai, Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas, šis įstatymas, taip pat Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas ir Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymas, jeigu šis įstatymas nenustato ko kita.

22 straipsnis. Kredito unijos visuotinis narių susirinkimas

1. Kredito unijos visuotinis narių susirinkimas negali būti pakeistas kredito unijos narių atstovų susirinkimu.

2. Tik kredito unijos visuotinis narių susirinkimas gali:

- 1) keisti kredito unijos įstatus;
- 2) keisti kredito unijos buveinę;
- 3) rinkti ir atšaukti stebėtojų tarybos, valdybos, paskolų komiteto narius ir revizijos komisijos narius (revizorių) ir iš jų atitinkamai – stebėtojų tarybos, valdybos, paskolų komiteto, revizijos komisijos pirmininkus, audito įmonę;
- 4) priimti nutarimą pašalinti narį iš kredito unijos;
- 5) nustatyti revizijos komisijos narių (revizoriaus) atlyginimo dydį ir metines išmokas (tantjemas) kredito unijos vadovams;
- 6) nustatyti lėšų, kurias galima skirti finansinės atskaitomybės eksperto ar nepriklausomo auditoriaus darbui apmokėti, limitą;
- 7) tvirtinti metinę kredito unijos pajamų ir išlaidų sąmatą;
- 8) tvirtinti metinę finansinę atskaitomybę, priimti nutarimą dėl pelno paskirstymo ir nuostolių atlyginimo tvarkos;
- 9) pritarti Centrinės kredito unijos steigimo sutarties pasirašymui, spręsti klausimą dėl kredito unijos įstojimo į Centrinę kredito uniją ir išstojimo iš jos;
- 10) priimti nutarimą reorganizuoti ar likviduoti kredito uniją;
- 11) spręsti klausimą dėl kredito unijos įstojimo į kredito unijų asociaciją ir išstojimo iš jos;
- 12) įvertinti kredito unijos stebėtojų tarybos, valdybos, paskolų komiteto, revizijos komisijos (revizoriaus), vidaus audito tarnybos ataskaitas;
- 13) visuotinio narių susirinkimo metu spręsti stebėtojų tarybai ar valdybai pavestus klausimus, jei to prašo stebėtojų taryba ar valdyba;
- 14) spręsti kitus jo kompetencijai įstatymų ir kredito unijos įstatų priskirtus klausimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-597](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-8 (2010-01-05)

23 straipsnis. Kredito unijos visuotinio narių susirinkimo šaukimo pagrindai

1. Kredito unijos visuotinį narių susirinkimą šaukia kredito unijos valdyba, o jeigu valdyba nustatytais atvejais ir tvarka susirinkimo nesusaukia, – stebėtojų taryba, administracijos vadovas arba ne mažiau kaip 1/4 kredito unijos narių, neįskaitant asocijuotų narių.

2. Neeilinis kredito unijos visuotinis narių susirinkimas privalo būti šaukiamas, kai:

- 1) kredito unijos nuosavo kapitalo dalių, nustatytų šio įstatymo 38 straipsnio 1 dalyje, suma yra mažesnė už mažiausią kredito unijos kapitalą;
- 2) kredito unijos nuosavo kapitalo nepakanka saugiai ir patikimai kredito unijos veiklai užtikrinti;
- 3) to reikalauja priežiūros institucija, nustatanti susirinkimo sušaukimo terminus ir darbotvarkę;
- 4) to reikalauja valdyba, stebėtojų taryba arba ne mažiau kaip 1/4 kredito unijos narių, neįskaitant asocijuotų narių;

5) kitais kredito unijos įstatuose ir Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytais atvejais.

24 straipsnis. Kredito unijos visuotinio narių susirinkimo kvorumas ir nutarimų priėmimas

1. Visuotinis narių susirinkimas gali priimti nutarimus, jeigu jame dalyvauja daugiau kaip 1/2 visų kredito unijos narių, neįskaitant asocijuotų narių. Jei kvorumo nėra, šaukiamas pakartotinis susirinkimas, kuris turi teisę priimti nutarimus pagal darbotvarkę ir be kvorumo.

2. Visuotiniame narių susirinkime dalyvaujantys kredito unijos nariai (jų įgaliotiniai) registruojami pasirašytinai dalyvių sąrašė, kurį pasirašo susirinkimo pirmininkas ir sekretorius. Dalyvauti visuotiniame narių susirinkime patarimojo balso teise gali ir administracijos vadovas, kuris nėra kredito unijos narys. Kredito unijos narys, nedalyvaujantis visuotiniame narių susirinkime, bet susipažinęs su darbotvarke ir nutarimo projektu, gali ne vėliau kaip iki susirinkimo pradžios raštu pranešti visuotiniam narių susirinkimui, ar jis yra už ar prieš dėl kiekvieno klausimo atskirai. Šis pranešimas įskaitomas į susirinkimo kvorumą, taip pat į balsavimo rezultatus.

3. Balsavimas visuotiniame narių susirinkime yra atviras. Slaptai balsuojama, jei to reikalauja ne mažiau kaip 1/4 susirinkime dalyvaujančių kredito unijos narių.

4. Visuotinio narių susirinkimo nutarimai priimami kredito unijos narių, užsiregistravusių susirinkimo dalyvių sąrašė, balsų dauguma, išskyrus šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 1, 3, 4, 9 ir 10 punktuose nurodytus atvejus. Šiais atvejais sprendimai priimami ne mažiau kaip 2/3 kredito unijos narių, užsiregistravusių susirinkimo dalyvių sąrašė, balsų dauguma.

5. Visuotinio narių susirinkimo protokolą pasirašo susirinkimo pirmininkas, sekretorius ir vienas susirinkimo įgaliotas kredito unijos narys. Prie protokolo turi būti pridedamas susirinkimo dalyvių sąrašas ir, jeigu buvo balsuojama raštu, balsavimo biuleteniai.

25 straipsnis. Kredito unijos visuotinių narių susirinkimų šaukimo terminai ir tvarka

1. Eilinį visuotinį narių susirinkimą šaukia kredito unijos valdyba kasmet ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos. Apie šaukiamą eilinį visuotinį narių susirinkimą valdyba privalo paskelbti kredito unijos įstatų nustatyta tvarka ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki susirinkimo dienos.

2. Neeilinio visuotinio narių susirinkimo šaukimo iniciatoriai pateikia valdybai paraišką. Joje nurodoma: susirinkimo šaukimo pagrindas, tikslas ir darbotvarkės projektas. Valdyba, gavusi paraišką, privalo per 10 dienų nuo paraiškos gavimo dienos priimti sprendimą sušaukti neeilinį visuotinį narių susirinkimą. Neeilinis visuotinis narių susirinkimas turi įvykti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paraiškos gavimo dienos, tačiau ne anksčiau kaip praėjus 20 dienų nuo paskelbimo apie susirinkimo sušaukimą dienos.

3. Pakartotinis kredito unijos visuotinis narių susirinkimas turi būti sušauktas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo neįvykusio susirinkimo dienos, o kredito unijos nariai informuojami ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki pakartotinio susirinkimo dienos.

4. Pranešime apie visuotinį narių susirinkimą turi būti nurodyta:

- 1) kredito unijos pavadinimas ir adresas;
- 2) susirinkimo data, laikas ir vieta;
- 3) susirinkimo darbotvarkė.

5. Ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki susirinkimo dienos kredito unijos nariams turi būti suteikta galimybė susipažinti su dokumentais, susijusiais su susirinkimo darbotvarke.

6. Visuotinio narių susirinkimo pirmininkas kiekvieną kartą sušaukus susirinkimą renkamas iš kredito unijos narių, o iki jo išrinkimo pirmininkauja stebėtojų tarybos pirmininkas, jeigu kitaip nenumato kredito unijos įstatai.

7. Visuotinis narių susirinkimas neturi teisės priimti nutarimų darbotvarkėje nepaskelbtais klausimais, jeigu jame dalyvauja mažiau kaip 2/3 kredito unijos narių, neįskaitant asocijuotų narių. Pakartotiniame susirinkime galioja tik neįvykusio susirinkimo darbotvarkė.

26 straipsnis. Stebėtojų taryba

1. Stebėtojų taryba yra kolegialus kredito unijos priežiūros organas. Stebėtojų tarybos veiklai vadovauja pirmininkas.

2. Stebėtojų tarybos narių skaičių – ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 9 – nustato kredito unijos įstatai. Stebėtojų tarybą ir jos pirmininką renka kredito unijos visuotinis narių susirinkimas ne ilgesnei kaip 4 metų kadencijai. Visuotinis narių susirinkimas gali atšaukti visą stebėtojų tarybą ar pavienius jos narius ir nesibaigus jų kadencijai. Stebėtojų tarybos nario kadencijų skaičius neribojamas.

3. Stebėtojų tarybos nariu negali būti kredito unijos administracijos vadovas, valdybos narys, paskolų komiteto narys, revizijos komisijos narys (revizorius), vidaus audito tarnybos narys ar kitas kredito unijos darbuotojas.

4. Stebėtojų tarybos narys gali atsistatydinti iš pareigų kadencijai nesibaigus, apie tai raštu įspėjęs stebėtojų tarybą ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų.

5. Jeigu renkami pavieniai stebėtojų tarybos nariai, jie renkami tik iki veikiančios stebėtojų tarybos kadencijos pabaigos.

27 straipsnis. Stebėtojų tarybos kompetencija

1. Stebėtojų taryba:

1) kontroliuoja, kaip paskolų komitetas, valdyba ir administracijos vadovas vykdo visuotinio narių susirinkimo nutarimus;

2) vertina kredito unijos, jos valdybos, paskolų komiteto, vidaus audito tarnybos veiklą, finansinių išteklių kaupimą ir naudojimą, darbo apmokėjimą, finansinę būklę;

3) pateikia kredito unijos visuotiniam narių susirinkimui valdybos, paskolų komiteto, revizijos komisijos (revizoriaus), vidaus audito tarnybos ataskaitas su savo išvadomis ir pasiūlymais;

4) įspėja kredito unijos valdybą, paskolų komitetą ir administracijos vadovą, kad nedelsiant pašalintų veiklos kredito unijoje pažeidimus, arba praneša apie tai visuotiniam narių susirinkimui, taip pat gali siūlyti visuotiniam narių susirinkimui atšaukti valdybos ir paskolų komiteto narius, o valdybai – atšaukti administracijos vadovą, jeigu jie, stebėtojų tarybos įsitikinimu, pažeidė šį įstatymą, kitus teisės aktus, kredito unijos įstatus;

5) užtikrina, kad kredito unijoje būtų veiksminga vidaus kontrolės sistema;

6) periodiškai vertina kredito unijos vidaus audito tarnybos ataskaitas;

7) pateikia visuotiniam narių susirinkimui savo išvadas ir pasiūlymus dėl metinės finansinės atskaitomybės, pelno paskirstymo ir (ar) nuostolių atlyginimo tvarkos projektų bei valdybos parengtos kredito unijos veiklos ataskaitos, taip pat dėl vidaus audito tarnybos ir auditoriaus nustatytų pažeidimų bei kitų trūkumų;

8) nustato ir tvirtina skolinimo kredito unijos vadovams ir su kredito unijos vadovais artimaisiais ryšiais susijusiems asmenims sąlygas ir tvarką;

9) atstovauja kredito unijai teisme, kai nagrinėjami ginčai tarp kredito unijos ir valdybos, tarp kredito unijos narių ir valdybos, tarp kredito unijos ir administracijos vadovo;

10) siūlo valdybai ir administracijos vadovui atšaukti priimtus neteisėtus nutarimus;

11) vertina rizikų, atsirandančių teikiant finansines paslaugas, valdymą kredito unijoje;

12) gali perduoti jos kompetencijai priskirtus klausimus spręsti visuotiniam narių susirinkimui;

13) svarsto ar sprendžia kitus klausimus, kuriuos pagal šį ir kitus įstatymus ar kredito unijos įstatus turi svarstyti ar spręsti kredito unijos stebėtojų taryba.

2. Stebėtojų tarybos posėdžiai turi būti protokoluojami. Protokole turi būti:

1) nurodyta posėdžio vieta ir laikas, posėdyje dalyvaujantys stebėtojų tarybos nariai, posėdžio pirmininkas, ar yra kvorumas, posėdžio darbotvarkė;

2) išdėstyta kiekvieno svarstomo klausimo esmė, nurodyti dokumentai ir informacija, kurių pagrindu svarstomas kiekvienas klausimas, išdėstyta, ką kalbėjo posėdžio dalyviai, ir jų pasiūlymai kiekvienu svarstomu klausimu, įrašyti balsavimo rezultatai ir priimti sprendimai, pridėtos posėdžio dalyvių atskirosios nuomonės ir protestai.

3. Prie posėdžio protokolo turi būti pridėti dokumentai, kurie buvo pateikti svarstant darbotvarkės klausimus.

4. Surašytas kredito unijos stebėtojų tarybos posėdžio protokolas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas turi būti pateiktas susipažinti visiems stebėtojų tarybos nariams, tarp jų ir nedalyvavusiems posėdyje, o jei galimybės pateikti visiems stebėtojų tarybos nariams surašytą stebėtojų tarybos posėdžio protokolą per šį terminą nėra, – nedelsiant, kai tik atsiranda galimybė. Kredito unijos stebėtojų tarybos narys privalo patvirtinti, kad susipažino su stebėtojų tarybos protokolu, ir, jeigu nesutinka su priimtais sprendimais ar mano, kad jie įforminti netinkamai, nedelsdamas raštu pareikšti protestą stebėtojų tarybai ir šie abu dokumentai turi būti pridėti prie stebėtojų tarybos posėdžio protokolo.

5. Kiekvienas kredito unijos stebėtojų tarybos narys privalo imtis visų galimų priemonių, kad stebėtojų taryba spręstų jos kompetencijai priskirtus klausimus ir kad sprendimai atitiktų teisės aktų nustatytus reikalavimus, taip pat vykdyti kitų įstatymų nustatytas pareigas. Kredito unijos stebėtojų tarybos narys, nevykdantis ar netinkamai vykdomas šią pareigą ar kitas teisės aktuose nustatytas pareigas, atsako taip kaip valdymo organų nariai pagal įstatymus, kredito unijos įstatus, su kredito unija sudarytas sutartis.

6. Stebėtojų tarybos posėdis yra teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė jos narių. Nutarimas laikomas priimtu, jei už balsavo daugiau dalyvaujančių posėdyje stebėtojų tarybos narių negu prieš. Stebėtojų tarybos nariai turi lygias teises. Balsavimo metu kiekvienas narys turi po vieną balsą. Jeigu stebėtojų tarybos narys negali atvykti į posėdį, savo valią – už ar prieš balsuojamą nutarimą, su kurio projektu jis susipažinęs, ne vėliau kaip iki posėdžio pradžios gali pranešti raštu.

7. Stebėtojų taryba turi teisę pasikviesti ekspertą arba nepriklausomą auditorių patikrinti ir įvertinti kredito unijos finansinę atskaitomybę ir buhalterinę apskaitą.

8. Stebėtojų tarybos reikalavimu kredito unijos valdyba ir administracijos vadovas privalo pateikti stebėtojų tarybai dokumentus, susijusius su kredito unijos veikla, taip pat sudaryti sąlygas patikrinti kredito unijos veiklą.

9. Stebėtojų tarybos darbo tvarką nustato jos priimtas stebėtojų tarybos darbo reglamentas.

10. Stebėtojų tarybos posėdžiai turi būti rengiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. Eilinius stebėtojų tarybos posėdžius šaukia stebėtojų tarybos pirmininkas. Neeiliniai posėdžiai šaukiami, kai to reikalauja ne mažiau kaip 1/3 stebėtojų tarybos narių ar priežiūros institucijos nurodymu. Posėdžių šaukimo tvarka nustatoma stebėtojų tarybos darbo reglamente.

11. Stebėtojų taryba už savo veiklą atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui kredito unijos įstatuose nustatyta tvarka ne rečiau kaip kartą per metus.

28 straipsnis. Kredito unijos valdyba

1. Kredito unijos valdybos nariais gali būti renkami tik kredito unijos nariai. Kredito unijos valdyboje turi būti ne mažiau kaip 3 nariai.

2. Valdybos narius ir jos pirmininką renka kredito unijos visuotinis narių susirinkimas ne ilgesnei kaip 4 metų kadencijai. Valdybos narys, valdybos pirmininkas arba visa valdyba gali būti atšaukti arba gali atsistatydinti įstatuose nustatyta tvarka kadencijai nepasibaigus. Valdybos nario kadencijų skaičius neribojamas.

3. Kredito unijos valdyba:

1) priima naujus narius į kredito uniją, sprendžia narystės kredito unijoje pasibaigimo klausimus, išskyrus dėl nario pašalinimo;

- 2) renka ir atšaukia administracijos vadovą, tvirtina administracijos darbo reglamentą;
 - 3) organizuoja ir šaukia kredito unijos visuotinius narių susirinkimus;
 - 4) rengia ir teikia kredito unijos visuotiniam narių susirinkimui tvirtinti skaičiavimais pagrįstą metinę kredito unijos pajamų ir išlaidų sąmatą;
 - 5) tvirtina lėšų skolinimosi, įskaitant indėlius, ir skolinimo taisykles;
 - 6) priima sprendimus dėl disponavimo kredito unijos turtu ir ilgalaikio turto įsigijimo, ilgalaikių paskolų paėmimo ir suteikimo, laidavimo ar garantavimo už kitų asmenų prievolės, jei turto vertė ar sandorių suma neviršija 1/10 kredito unijos nuosavo kapitalo. Be atskiro visuotinio narių susirinkimo sprendimo valdyba gali priimti sprendimus dėl disponavimo kredito unijos turtu bei ilgalaikio turto įsigijimo, ilgalaikių paskolų paėmimo ir suteikimo, laidavimo ar garantavimo už kitų asmenų prievolės, jei turto vertė ar sandorių suma viršija 1/10 kredito unijos nuosavo kapitalo, jeigu kredito unijos visuotinis narių susirinkimas 2/3 balsų dauguma priėmė sprendimą suteikti valdybai tokią teisę ir tokia valdybos teisė yra numatyta kredito unijos įstatuose;
 - 7) rengia kredito unijos metinės finansinės atskaitomybės, pelno paskirstymo ir nuostolių atlyginimo tvarkos projektus;
 - 8) tvirtina kredito unijos turto investavimo taisykles;
 - 9) nustato įkainius už kredito unijos teikiamas paslaugas;
 - 10) nustato stojamojo mokesčio dydį;
 - 11) priima sprendimus dėl filialų steigimo, jų nuostatų patvirtinimo ar keitimo, jų veiklos nutraukimo, jų vadovų skyrimo ir atšaukimo, taip pat dėl struktūrinių padalinių, kuriuose teikiamos finansinės paslaugos, steigimo ir veiklos nutraukimo;
 - 12) svarsto ir sprendžia kitus klausimus, kuriuos pagal šį ir kitus įstatymus ar kredito unijos įstatus turi svarstyti ar spręsti kredito unijos valdyba.
4. Kredito unijos valdybos posėdžių protokolai rašomi ir pateikiami susipažinti taip, kaip nustatyta šio įstatymo 27 straipsnio 2–4 dalyse.
5. Kiekvienas kredito unijos valdybos narys privalo imtis visų galimų priemonių tam, kad valdyba spręstų jos kompetencijai priskirtus klausimus ir sprendimai atitiktų teisės aktų nustatytus reikalavimus, taip pat vykdyti kitas įstatymų nustatytas pareigas. Kredito unijos valdybos narys, nevykdantis ar netinkamai vykdantis šią pareigą ar kituose teisės aktuose nustatytas pareigas, atsako pagal įstatymus, kredito unijos įstatus, su kredito unija sudarytas sutartis.
6. Kredito unijos valdybos darbo tvarką nustato jos priimtas valdybos darbo reglamentas.
7. Valdybos posėdžiai, be valdybos darbo reglamente numatytų atvejų, šaukiami ir priežiūros institucijos nurodymu.
8. Valdybos nariu negali būti kredito unijos stebėtojų tarybos narys, paskolų komiteto narys, revizijos komisijos narys (revizorius), vidaus audito tarnybos narys.
9. Valdyba už savo veiklą atsiskaito stebėtojų tarybai ir visuotiniam narių susirinkimui kredito unijos įstatuose nustatyta tvarka ne rečiau kaip kartą per metus.

29 straipsnis. Kredito unijos administracija

1. Kredito unijos administraciją sudaro kredito unijos administracijos vadovas, vyriausiasis buhalteris (buhalteris) ir kiti kredito unijos dokumentuose nurodyti kredito unijos darbuotojai. Kredito unijos administracija vykdo visuotinio narių susirinkimo, stebėtojų tarybos, valdybos nutarimus ir atlieka kitas įstatymuose, kredito unijos dokumentuose nustatytas funkcijas.
2. Kredito unijos administracijos vadovą renka ir atšaukia valdyba. Darbo sutartį su administracijos vadovu sudaro valdybos pirmininkas, o jeigu valdybos pirmininkas ir administracijos vadovas yra tas pats asmuo, darbo sutartį su administracijos vadovu pasirašo kitas valdybos įgaliotas valdybos narys.
3. Kredito unijos administracijos vadovas yra vienasmenis valdymo organas.

4. Kredito unijos administracijos vadovas, nevykdantis ar netinkamai vykdamas teisės aktuose ar kredito unijos įstatuose nustatytas pareigas, atsako pagal įstatymus, kredito unijos įstatų, su kredito unija sudarytas sutartis.

5. Kredito unijos administracijos vadovu negali būti kredito unijos stebėtojų tarybos narys, paskolų komiteto narys, revizijos komisijos narys (revizorius), vidaus audito tarnybos narys, kredito unijos vyriausiasis buhalteris (buhalteris), asmenys, esantys kitos kredito įstaigos valdybos nariais ar administracijos vadovais.

6. Kredito unijos vyriausiuoju buhalteriu (buhalteriu) negali būti kredito unijos stebėtojų tarybos narys, valdybos narys, paskolų komiteto narys, vidaus audito tarnybos narys, revizijos komisijos narys (revizorius), kredito unijos administracijos vadovas, asmenys, esantys kitos kredito įstaigos valdybos nariais ar administracijos vadovais.

7. Administracijos vadovas:

1) organizuoja ir vykdo kredito unijos ūkinę finansinę veiklą;

2) atstovauja kredito unijai teisme, arbitraže ir kitose institucijose, išskyrus šiame įstatyme nustatytas išimtis;

3) kredito unijos vardu sudaro sandorius su kredito unijos nariais ir trečiaisiais asmenimis. Šio įstatymo 28 straipsnio 3 dalies 6 punkte nurodytus sandorius administracijos vadovas gali sudaryti, kai yra kredito unijos valdybos sprendimas šiuos sandorius sudaryti;

4) tvarko kredito unijos narių registrą;

5) sudaro darbo sutartis su darbuotojais, o kai jo nėra, darbo sutartis pasirašo kitas valdybos įgaliotas asmuo;

6) atsako už kredito unijos metinės finansinės atskaitomybės sudarymą;

7) atsako už dokumentų ir duomenų pateikimą juridinių asmenų registro tvarkytojui;

8) svarsto ir sprendžia kitus kredito unijos veiklos ir valdymo klausimus, kurie pagal šį ir kitus įstatymus nepriskirti išimtinai valdybos ar kitų kredito unijos organų kompetencijai.

30 straipsnis. Kredito unijos vadovai ir darbuotojai

1. Kredito unijos vadovai yra:

1) stebėtojų tarybos nariai;

2) valdybos nariai;

3) administracijos vadovas;

4) vidaus audito tarnybos vadovas;

5) paskolų komiteto pirmininkas;

6) revizijos komisijos pirmininkas (revizorius).

2. Kredito unijos vadovai turi būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti kvalifikaciją ir patirtį, leidžiančią tinkamai atlikti pareigas. Kredito unijos vadovų kvalifikacijos ir patirties reikalavimus nustato priežiūros institucijos teisės aktai. Kredito unijos vadovu negali būti asmuo, nesutinkantis, kad priežiūros institucija įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka tvarkytų šiame įstatyme numatytoms licencijoms, leidimams ir sutikimams išduoti reikalingus duomenis apie jį, įskaitant asmens duomenis ir informaciją apie asmens teistumą, sveikatą.

3. Asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

1) buvo nuteistas už Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse numatytą sunkų, labai sunkų nusikaltimą arba už nusikaltimą nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, arba už juos atitinkančias nusikalstamas veikas pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus, nepaisant to, ar teistumas išnyko;

2) buvo nubaustas administracinėmis, drausminėmis nuobaudomis arba jam buvo taikytos kitos įstatymų nustatytos sankcijos (poveikio priemonės), kai šios nuobaudos ar poveikio priemonės buvo skirtos už įstatymų ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių finansinių paslaugų teikimą ir finansų įstaigų veiklą, nuostatų pažeidimą ir už tai jis buvo baustas daugiau kaip vieną kartą per metus;

3) piktnaudžiauja psichotropinėmis, narkotinėmis, toksinėmis medžiagomis ar alkoholiu.

4. Priežiūros institucija turi teisę pripažinti asmenį nesančiu nepriekaištingos reputacijos ir atsižvelgdama į tai, ar:

1) jis buvo nuteistas už šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nenurodytą nusikaltimą arba baudžiamąjį nusižengimą, arba juos atitinkančias nusikalstamas veikas pagal užsienio valstybių įstatymus;

2) juridiniam asmeniui, kurio kvalifikuotąją įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalį jis turi ar turėjo arba kurio vadovu jis yra ar buvo, buvo pritaikytos įstatymų nustatytos sankcijos (poveikio priemonės) arba toks juridinis asmuo buvo likviduotas dėl nemokumo arba teismo sprendimu ar nuosprendžiu dėl netinkamos veiklos ar už teisės aktų pažeidimus;

3) jam turint finansų įstaigos kvalifikuotąją įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalį įstatymų nustatyta tvarka jau buvo sustabdyta teisė naudotis balsavimo teise finansų įstaigos dalyvių susirinkime;

4) nėra kitų reikšmingų aplinkybių, dėl kurių asmens reputacija negali būti laikoma nepriekaištinga.

5. Kredito unijos vadovais gali tapti tik tie asmenys, kurie turi priežiūros institucijos leidimą. Priežiūros institucijos teisės aktai gali nustatyti atvejus, kada toks priežiūros institucijos leidimas nereikalingas.

6. Kredito unija bent prieš 30 dienų iki asmens rinkimo ar skyrimo kredito unijos vadovu privalo apie tai pranešti priežiūros institucijai ir pateikti priežiūros institucijos teisės aktų nustatytus dokumentus ir duomenis, patvirtinančius, kad asmuo atitinka teisės aktų nustatytus reikalavimus.

7. Jeigu per 30 dienų nuo dienos, kai priežiūros institucija gauna pateiktus dokumentus ir duomenis, kredito unija negauna priežiūros institucijos prašymo pateikti papildomą informaciją ar sprendimo neišduoti leidimo, laikoma, kad leidimas rinkti kredito unijos vadovą yra išduotas. Jei paprašoma papildomos informacijos, 30 dienų terminas skaičiuojamas nuo papildomos informacijos gavimo dienos.

8. Priežiūros institucija gali atsisakyti išduoti leidimą rinkti kredito unijos vadovus, jeigu:

1) pateikti dokumentai neatitinka priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytų reikalavimų, pateikti ne visi teisės aktuose nustatyti ar papildomai pareikalauti duomenys arba jie neteisingi;

2) kredito unijos vadovai neatitinka šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytų reikalavimų;

3) asmeniui, kurį rinkti prašoma išduoti leidimą, draudžiama eiti šias pareigas pagal šį ar kitus įstatymus.

9. Priežiūros institucija panaikina leidimą rinkti kredito unijos vadovą, jeigu:

1) leidimas buvo gautas apgaule ar kitaip pažeidus įstatymus;

2) asmuo, kuriam rinkti buvo išduotas leidimas, nebeatitinka šio įstatymo ar kitų įstatymų nustatytų reikalavimų leidimui išduoti.

10. Apie priimtą sprendimą dėl leidimo panaikinimo pranešama kredito unijai. Kai priežiūros institucija priima sprendimą dėl leidimo panaikinimo, kredito unija priežiūros institucijos reikalavimu privalo įstatymų nustatyta tvarka nedelsdama atšaukti vadovą iš pareigų ir nutraukti su juo sudarytą darbo sutartį.

11. Kredito unijos darbuotojų kvalifikacijos, patirties ir reputacijos reikalavimus gali nustatyti priežiūros institucijos teisės aktai.

31 straipsnis. Kredito unijos veiklos vidaus kontrolė

Reikalavimus kredito unijos vidaus kontrolei nustato Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas, šis įstatymas ir priežiūros institucijos teisės aktai.

32 straipsnis. Kredito unijos tarnybos, komisijos ir komitetai

1. Kai kredito unijos turtas yra mažesnis negu 10 milijonų litų, kredito unijoje privalo būti renkama revizijos komisija (revizorius). Kai kredito unijos turtas pasiekia 10 milijonų litų arba daugiau, kredito unijoje turi būti atliekamas nepriklausomas auditas šio įstatymo 53 straipsnyje nustatyta tvarka. Revizijos komisiją (revizorių) renka visuotinis narių susirinkimas kredito unijos įstatuose nustatytam, ne ilgesniam kaip ketverių metų laikotarpiui. Revizijos komisija (revizorius) kredito unijoje gali būti nerenkama (nerenkamas), jeigu kredito unijos visuotinis narių susirinkimas priima sprendimą, kad kredito unijos auditą atliks audito įmonė, arba jeigu pagal šį įstatymą kredito unijos auditas yra privalomas.

2. Kai kredito unijos turtas pasiekia 10 milijonų litų arba daugiau, kredito unija privalo turėti nuolat veikiančią vidaus audito tarnybą. Vidaus audito tarnybą renka ir atšaukia stebėtojų taryba. Vidaus audito tarnyba už savo veiklą atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui ir stebėtojų tarybai kredito unijos įstatuose nustatyta tvarka ne rečiau kaip kartą per metus.

3. Paskolų komitetas kredito unijoje yra privalomas.

4. Kredito unija turi teisę turėti ir kitų kredito unijos įstatuose nustatytų komitetų, tarnybų ir komisijų.

5. Kredito unijos tarnybų, komisijų ir komitetų sudarymo ir veiklos tvarką bei kompetenciją nustato kredito unijos įstatai ir kiti kredito unijos organų priimti dokumentai. Kredito unijos tarnybų, komisijų ir komitetų sudarymo ir veiklos tvarkos bei kompetencijos reikalavimus gali nustatyti ir priežiūros institucijos teisės aktai.

33 straipsnis. Paskolų komitetas

1. Paskolų komiteto narius ir pirmininką iš ne mažiau kaip 3 kredito unijos narių renka visuotinis narių susirinkimas ne ilgesnei kaip 4 metų kadencijai. Paskolų komiteto nariu negali būti kredito unijos stebėtojų tarybos narys, valdybos narys, administracijos vadovas, vidaus audito tarnybos narys, revizijos komisijos narys (revizorius).

2. Paskolų komitetas nagrinėja kredito unijos narių prašymus dėl paskolų. Jis numato paskolos išmokėjimo ir grąžinimo sąlygas bei tvarką ir teikia pasiūlymus dėl šių klausimų kredito unijos valdybai ar administracijos vadovui. Paskolų komitetas taip pat svarsto laiku negrąžinamas paskolas bei teikia pasiūlymus valdybai ir (ar) administracijos vadovui. Negalima sudaryti paskolos sutarties su kredito unijos nariu, jei pagal kredito unijos nustatytas procedūras reikalingas paskolų komiteto sutikimas ir paskolos suteikimui nepritarė paskolų komitetas.

3. Kredito unijos įstatuose turi būti nurodyti atvejai, kada skolinimas galimas administracijos vadovo sprendimu, kredito unijos valdybos sprendimu savarankiškai be paskolų komiteto pritarimo ir kada toks skolinimas negalimas be paskolų komiteto pritarimo. Paskolų komiteto pritarimas, kai svarstomi narių prašymai dėl paskolų, nebūtinai, jei kredito unijos suteikiama paskola ir palūkanos neviršija nario kredito unijoje turimo pajinio įnašo dydžio arba jei paskolos grąžinimas užtikrintas įkeičiant šioje kredito unijoje esantį terminuotą indėlį, arba kitais kredito unijos įstatuose numatytais atvejais.

4. Už savo veiklą paskolų komitetas atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui ir stebėtojų tarybai kredito unijos įstatuose nustatyta tvarka ne rečiau kaip kartą per metus.

5. Paskolų komiteto darbo tvarką nustato jo priimtas paskolų komiteto darbo reglamentas.

34 straipsnis. Kredito unijos revizijos komisija (revizorius)

1. Revizijos komisijos (revizoriaus) kompetenciją ir funkcijas nustato kredito unijos įstatai ir kiti kredito unijos visuotinio narių susirinkimo patvirtinti dokumentai.

2. Revizijos komisijos nariu (revizoriumi) negali būti kredito unijos stebėtojų tarybos narys, valdybos narys, administracijos vadovas, paskolų komiteto narys, vidaus audito tarnybos narys ar kitas tos kredito unijos darbuotojas, taip pat asmuo, kurį su šioje dalyje nurodytais asmenimis sieja artimosios giminystės, taip pat svainystės ryšiai.

3. Revizijos komisija (revizorius) privalo patikrinti kredito unijos metinę finansinę atskaitomybę, tuo remdamasi pateikti revizijos komisijos (revizoriaus) išvadą dėl šios atskaitomybės. Kredito unijos metinės finansinės atskaitomybės patikrinimą revizijos komisija (revizorius) turi atlikti ir pateikti išvadą dėl šios atskaitomybės tik tada, kai audito įmonė neatlieka kredito unijos audito.

4. Revizijos komisijos (revizoriaus) išvada dėl kredito unijos metinės finansinės atskaitomybės pateikiama tais pačiais klausimais, kokiais pagal šį įstatymą privalo būti pateikiama auditoriaus išvada.

5. Revizijos komisijos nariams (revizoriui) gali būti mokamas atlyginimas.

6. Revizijos komisijos nariai (revizorius) atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka už nepatenkinamą kredito unijos veiklos kontrolę ir veiklos trūkumų nuslėpimą.

PENKTASIS SKIRSNIS

KREDITO UNIJOJOS KAPITALAS IR PELNO PASKIRSTYMAS

35 straipsnis. Kredito unijos kapitalas

Kredito unijos kapitalą sudaro nuosavas kapitalas ir skolintas kapitalas.

36 straipsnis. Nuosavas kapitalas

1. Kredito unijos nuosavą kapitalą sudaro:
 - 1) pajinis kapitalas;
 - 2) atsargos kapitalas;
 - 3) praėjusių metų nepaskirstytas pelnas (nuostoliai);
 - 4) privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas;
 - 5) ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo rezervas;
 - 6) einamųjų metų nepaskirstytas pelnas (nuostoliai);
 - 7) kiti rezervai.
2. Kredito unijos įstatuose turi būti nurodomi kredito unijoje sudaromi kapitalai ir rezervai.

37 straipsnis. Skolintas kapitalas

1. Kredito unijos skolintą kapitalą sudaro lėšos, kurias kredito unija įsigijo nuosavybės teise pagal skolinimosi santykius iš kredito unijos narių, kredito unijų arba Centrinės kredito unijos išleisdama ilgalaikius skolos vertybinius popierius (obligacijas) arba sudarydama paskolos sutartis. Skolos vertybinių popierių pradinis išpirkimo terminas ir (ar) paskolos sutarties galiojimo terminas turi būti ne trumpesni kaip 5 metai.

2. Kredito unijos skolintas kapitalas turi atitikti visus pasitikėtinės (subordinuotos) skolos (paskolos) požymius.

38 straipsnis. Mažiausias kredito unijos kapitalas

1. Šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose nustatytų kredito unijos nuosavo kapitalo dalių suma turi sudaryti ne mažiau kaip 15 tūkstančių litų. Tai yra mažiausias kredito unijos kapitalas.

2. Kredito unijos valdyba, nustačiusi, kad kredito unijos nuosavo kapitalo dalių, nustatytų šio straipsnio 1 dalyje, suma yra mažesnė už mažiausią kredito unijos kapitalą, privalo apie tai nedelsdama pranešti priežiūros institucijai ir nedelsdama sušaukti neeilinį visuotinį narių susirinkimą. Kredito unijos visuotinis narių susirinkimas privalo priimti sprendimus, kurie leistų kaip galima greičiau atkurti kredito unijos kapitalą iki mažiausio kredito unijos kapitalo dydžio. Apie kredito unijos visuotinio narių susirinkimo priimtus sprendimus dėl kapitalo atkūrimo kredito unijos valdyba praneša priežiūros institucijai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas.

39 straipsnis. Pajinis kapitalas ir kredito unijos pajai

1. Kredito unijos pajinį kapitalą sudaro visų kredito unijos pajinių įnašų vertė. Pajiniai įnašai gali būti tik piniginės įmokos.

2. Mažiausias pajinio įnašo dydis negali būti mažesnis kaip 100 litų.

3. Išieškoti iš kredito unijos jos nario pajinius įnašus, kurie yra kredito unijos nuosavybė, draudžiama, išskyrus atvejus, kai skolininkas pasitraukia iš kredito unijos narių.

4. Kredito unijos pajams Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas netaikomas. Kredito unijos pajai yra nematerialūs.

40 straipsnis. Perskaičiuotas kapitalas

Kredito unijos perskaičiuotas kapitalas yra kredito unijos kapitalo suma, sumažinta priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytais dydžiais ir tvarka.

41 straipsnis. Kapitalai ir rezervai

1. Kredito unijos atsargos kapitalas sudaromas iš kredito unijos narių papildomų įnašų ir (ar) atskaitymų iš kredito unijos pelno. Kredito unijos atsargos kapitalo paskirtis – garantuoti kredito unijos finansinį stabilumą. Kredito unijos atsargos kapitalas kredito unijos eilinio visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik kredito unijos veiklos nuostoliams padengti.

2. Privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas sudaromas iš kredito unijos grynojo pelno atskaitymų. Atskaitymai į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą yra privalomi ir negali būti mažesni kaip 20 procentų kredito unijos grynojo pelno, iki privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas sudarys 1/5 kredito unijos nuosavo kapitalo. Privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas kredito unijos narių eilinio arba neeilinio (per metus) visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik kredito unijos veiklos nuostoliams padengti. Panaudojus dalį privalomojo rezervo arba rezervinio kapitalo kredito unijos veiklos nuostoliams padengti, iš grynojo pelno vėl atskaitoma į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą tiek, kad jis taptų nustatyto dydžio.

3. Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo rezervas – ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimo suma, gauta perkainojus turtą. Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo rezervas mažinamas, kai perkainotas turtas nurašomas, nudėvimas, nukainojamas ar perleidžiamas kitiems asmenims. Rezervo dalis, likusi nepanaudota nurašius, nudėvėjus ar perleidus kitiems asmenims ilgalaikį materialųjį turtą, finansiniams metams pasibaigus gali būti pervedama į paskirstytinąjį rezultatą. Šis rezervas negali būti tiesiogiai naudojamas kredito unijos veiklos nuostoliams padengti.

4. Kiti kredito unijos rezervai – tai rezervai, kurių sudarymas ir naudojimas numatytas kredito unijos įstatuose.

42 straipsnis. Pelno paskirstymas

1. Kredito unijos pelnas arba nuostoliai yra kredito unijos finansinis metinės veiklos rezultatas, kuris apskaičiuojamas iš kredito unijos finansinių metų pajamų atskaičius tų metų kredito unijos išlaidas.

2. Grynasis pelnas arba nuostoliai yra grynasis kredito unijos finansinis metinės veiklos rezultatas, kuris apskaičiuojamas iš kredito unijos finansinio metinės veiklos rezultato atėmus ataskaitinio laikotarpio apskaičiuotas mokesčių sumas.

3. Per finansinius metus gautas grynasis finansinis metinės veiklos rezultatas (pelnas arba nuostoliai) turi būti paskirstytas ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus finansiniams metams, kai eilinis kredito unijos visuotinis narių susirinkimas tvirtina metinę finansinę atskaitomybę.

4. Jeigu pasibaigus finansiniams metams, kitų finansinių metų pradžioje kredito unijos nepaskirstytojo rezultato ir grynojo metinės veiklos rezultato suma yra teigiama (pelnas),

kredito unijos visuotinis narių susirinkimas priima sprendimą dėl pelno paskirstymo. Sprendime turi būti nurodyta:

- 1) nepaskirstytas pelnas (nuostoliai) finansinių metų pradžioje;
- 2) grynas finansinis metinės veiklos rezultatas;
- 3) atskaitymai į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą;
- 4) atskaitymai į kitus kredito unijoje sudaromus kapitalus ir rezervus;
- 5) pelno dalis, skiriama apyvartai proporcingoms išmokoms ir (ar) dividendams mokėti;
- 6) pelno panaudojimas kitiems kredito unijos įstatuose nurodytiems tikslams;
- 7) nepaskirstytasis pelnas.

5. Šio straipsnio 4 dalies 5 ir 6 punktuose nurodytiems mokėjimams atlikti pelnas gali būti skiriamas tik po to, kai yra padaryti privalomi kredito unijai atskaitymai į kredito unijoje sudaromus kapitalus ir rezervus ir yra padengti kredito unijos nuostoliai.

6. Jeigu pasibaigus finansiniams metams, kitų finansinių metų pradžioje kredito unijos nepaskirstytojo rezultato ir grynojo metinės veiklos rezultato suma yra neigiama (nuostoliai), kredito unijos nariai priima sprendimą padengti šiuos nuostolius. Nuostoliai dengiami:

- 1) pervedimais iš privalomojo rezervo arba rezervinio kapitalo;
- 2) pervedimais iš atsargos kapitalo.

7. Jeigu iš rezervų pervedamų sumų nepakanka nuostoliams padengti:

1) likę nepaskirstyti nuostoliai gali būti dengiami kredito unijos narių pajiniais įnašais arba perkeliama į kitų finansinių metų pradžią, jei dėl susidariusių nuostolių kredito unijos nuosavas kapitalas netampa mažesnis už nustatytą mažiausią kredito unijos kapitalą;

2) likę nepaskirstyti nuostoliai privalo būti dengiami kredito unijos narių pajiniais įnašais, jei dėl susidariusių nuostolių kredito unijos nuosavas kapitalas tampa mažesnis už nustatytą kredito unijos mažiausią kapitalą.

8. Jeigu atlikus kredito unijos veiklos įvertinimą paaiškėja, kad dėl kredito unijoje susidariusių nuostolių kredito unijos nuosavas kapitalas tampa mažesnis už nustatytą kredito unijos mažiausią kapitalą, kredito unijos nariai privalo įmokėti papildomus įnašus į kredito unijos privalomąjį rezervą ar rezervinį kapitalą arba atlikti papildomus pajinius įnašus, kurie leistų kaip galima greičiau atkurti kredito unijos nuosavą kapitalą iki mažiausio kapitalo dydžio.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

KREDITO UNIJOS VEIKLOS RIZIKA IR JOS APRIBOJIMAS, KREDITO UNIJOS KLIENTŲ INTERESŲ APSAUGA

43 straipsnis. Veiklos rizikos prisiėmimas ir ribojimas

1. Reikalavimus dėl kredito unijos veiklos rizikos prisiėmimo ir ribojimo nustato Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas.

2. Kredito unija privalo sudaryti atidėjinius (atidėjimus) savo veiklos rizikai sumažinti vadovaudamasi priežiūros institucijos teisės aktais ir atsižvelgdama į kiekvieno savo sandorio dėl finansinių paslaugų teikimo rizikingumą, į kliento finansinę ir ekonominę būklę, į prievolių pagal sandorius dėl finansinių paslaugų teikimo vykdymą, į turimas šių prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones ir kitas aplinkybes, turinčias įtakos kredito unijos turto vertei.

44 straipsnis. Kredito unijos veiklos riziką ribojantys normatyvai

1. Kredito unijoms nustatomi šie veiklos riziką ribojantys normatyvai:

- 1) kapitalo pakankamumo;
- 2) likvidumo;
- 3) didžiausios atviros pozicijos užsienio valiuta;
- 4) didžiausios paskolos sumos vienam skolininkui;
- 5) kiti priežiūros institucijos teisės aktuose nustatyti normatyvai.

2. Normatyvų dydžius ir apskaičiavimo metodiką nustato priežiūros institucijos teisės aktai. Priežiūros institucija turi teisę nustatyti kredito unijai individualius normatyvų dydžius.

***3.** Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytas normatyvas netaikomas kredito unijai, jei jos perskaičiuotas kapitalas neviršija 2 milijonų litų.

4. Skaičiuojant didžiausios paskolos sumos vienam skolininkui normatyvą, kredito unijos skolininkams taikomi priežiūros institucijos nustatyti tarpusavio susiejimo kriterijai.

***Pastaba. 44 straipsnio 3 dalis galioja iki 2013 m. sausio 1 d.**

45 straipsnis. Apribojimai investicijoms į nekilnojamąjį turtą

1. Kredito unija gali investuoti į nekilnojamąjį turtą, jei jis būtinas tiesioginei kredito unijos veiklai užtikrinti (pastatai, kuriuose yra kredito unijos buveinė ar kuriuose teikiamos finansinės paslaugos, ir pan.). Šios investicijos negali viršyti 100 procentų kredito unijos perskaičiuoto kapitalo.

2. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma, jei nekilnojamąjį turtą kredito unija nuosavybės teise įsigijo siekdama sumažinti nuostolius, atsiradusius dėl klientui suteiktos finansinės paslaugos, ir jį nuosavybės teise turi ne ilgiau kaip vienus metus nuo jo įsigijimo dienos.

46 straipsnis. Skolinimas

Šio įstatymo 47 ir 48 straipsniuose skolinimu laikomas sandorių, iš kurių kyla kredito unijos piniginis reikalavimas ar neatšaukiamas kredito unijos piniginis įsipareigojimas, sudarymas.

47 straipsnis. Skolinimo apribojimai

1. Vienam kredito unijos nariui gali būti skolinama ne daugiau kaip dešimteriojo to nario pajinio įnašo dydžio suma bei 10 procentų kredito unijoje sukauptų indėlių ir kredito unijos paimtų paskolų sumos, nustatytos paskutinio kredito unijos buhalterinio balanso pagrindu.

2. Kredito unijos nariui gali būti skolinama neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalyje nustatytą apribojimą, jeigu per visą skolinimo laiką skolinama suma, viršijanti dešimterioją pajinio įnašo dydį, yra užtikrinta ne mažesnės terminuoto indėlio, esančio šioje kredito unijoje, sumos įkeitimu.

3. Kredito unija savo nariui iki vieno metų gali skolinti pinigus nereikalaujama jų grąžinimo užtikrinimo Lietuvos Respublikos civilinio kodekso numatytais prievolių užtikrinimo priemonėmis, jei nario prašoma skolinti pinigų suma ir palūkanos už ją neviršija jo pajinio įnašo kredito unijoje dydžio. Šiuo atveju kredito unijos nariui kredito unijos įstatuose ir kituose kredito unijos organų priimtuose dokumentuose nustatyta tvarka apribojama teisė disponuoti pajiniu įnašu ar jo dalimi, ne mažesne už skolinamą pinigų sumą kartu su už ją mokamomis palūkanomis, tol, kol bus grąžinta skolinama suma su palūkanomis.

4. Skolinimo kredito unijos vadovui ir su kredito unijos vadovu artimaisiais ryšiais susijusiems asmenims sąlygas ir tvarką turi patvirtinti kredito unijos stebėtojų taryba. Bendra tokio skolinimo suma vienam kredito unijos vadovui ir su juo artimaisiais ryšiais susijusiems asmenims negali viršyti 10 procentų kredito unijos perskaičiuoto kapitalo. Su kredito unijos vadovu artimaisiais ryšiais susijusiais asmenimis šiame straipsnyje laikomi kredito unijos vadovo sutuoktinis (sugyventinis), vaikai (įvaikiai), tėvai (įtėviai) ir juridiniai asmenys, jeigu kredito unijos vadovas valdo jų kvalifikuotą įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalį. Sprendimus dėl tokio skolinimo turi priimti kredito unijos valdyba, o su tokiu skolinimu susijęs asmuo negali dalyvauti priimant sprendimą. Skolinimo sąlygos šioje dalyje nurodytiems asmenims negali būti palankesnės negu kitiems kredito unijos klientams nustatytos skolinimo sąlygos.

5. Kredito unija lėšas skolinti gali tik skolinimą užtikrinant bent viena Lietuvos Respublikos civilinio kodekso numatyta prievolių užtikrinimo priemone, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nustatytą atvejį.

6. Jei skolinimo laikas viršija 5 metus, toks skolinimas turi būti užtikrintas hipoteka.

48 straipsnis. Apribojimai skolinimui kredito unijos pajiniams įnašams atlikti

Kredito unija neturi teisės skolinti įsigyjamo jos pajaus pajiniam įnašui atlikti ar subordinuotai paskolai jai suteikti, taip pat kredito unijos išleidžiamiems skolos vertybiniais popieriams įsigyti.

49 straipsnis. Kredito unijos paslaptis

1. Kredito unijos paslaptimi laikomi visi kredito unijai žinomi kredito unijos kliento duomenys ir informacija apie:

1) kredito unijos kliento turimas kredito unijoje sąskaitas, lėšų likučius šiose sąskaitose, kliento atliekamas operacijas su savo sąskaitoje esančiomis lėšomis, sutarčių, pagal kurias klientui buvo atidarytos sąskaitos, sąlygas;

2) kredito unijos kliento skolinius įsipareigojimus kredito unijai, sutarčių, pagal kurias atsirado šie skoliniai įsipareigojimai, sąlygas;

3) kitas kredito unijos klientui suteiktas finansines paslaugas, sutarčių, pagal kurias teikiamos finansinės paslaugos, sąlygas;

4) kredito unijos kliento finansinę būklę ir turtą, veiklą, veiklos planus, skolinius įsipareigojimus kitiems asmenims ar sandorius su kitais asmenimis, kliento komercinės (gamybos) ar profesinės paslaptis.

2. Kredito unija, kredito unijos darbuotojai ir bet kurie kiti asmenys, kurie žino kredito unijos paslaptį sudarančią informaciją, privalo neribotą laiką neatskleisti tokios informacijos, išskyrus šio straipsnio 3–5 dalyse ir kituose įstatymuose nustatytus atvejus.

3. Kredito unijos klientui arba kliento rašytiniu prašymu, kuriame nurodyta, kam ir kokia informacija turi būti pateikta, gali būti atskleista tik su klientu susijusi kredito unijos paslaptį sudaranti informacija.

4. Kredito unija turi teisę atskleisti informaciją, sudarančią kredito unijos paslaptį, teismui ar kitiems asmenims, jei tai būtina ginant kredito unijos teisėtus interesus ir tik tiek, kiek tai būtina savo interesams ginti.

5. Kredito unija teikia kredito unijos paslaptį sudarančią informaciją Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme nurodytoms institucijoms, taip pat įstatymų nustatyta tvarka kitiems asmenims, jei pagal šį ir (ar) kitus įstatymus kredito unija privalo teikti joms tokią informaciją.

50 straipsnis. Su finansinių paslaugų teikimu susijusios informacijos teikimas

1. Vietose, kuriose kredito unija teikia finansines paslaugas klientams, kiekvienam galimam klientui laisvai prieinamoje vietoje privalo būti nurodytas kredito unijos pavadinimas ir finansinės paslaugos, kurias turi teisę teikti kredito unija, taip pat turi būti sudarytos sąlygos viešai susipažinti su šio straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija.

2. Prieš sudarydama sutartį dėl finansinių paslaugų teikimo, kredito unija privalo suteikti klientui išsamią informaciją, susijusią su finansinių paslaugų teikimo sąlygomis, paslaugų kaina, paslaugų teikimo terminais, galimomis pasekmėmis, ir kitokią informaciją, turinčią įtakos kliento apsisprendimui sudaryti sutartį.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

KREDITO UNIJOJ APSKAITA, FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ IR AUDITAS

51 straipsnis. Apskaita

1. Kredito unija privalo tvarkyti buhalterinę apskaitą vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, taip pat kredito unijos pasirinkta apskaitos politika.

2. Apskaitos politika turi apimti bendruosius apskaitos principus, apskaitos metodus ir taisykles, skirtas kredito unijos apskaitai tvarkyti ir finansinei atskaitomybei sudaryti bei pateikti.

3. Kredito unijos veiklos apskaitos sistema privalo būti organizuota taip, kad:

1) finansinė atskaitomybė rodytų tikrą kredito unijos finansinę būklę ir veiklos rezultatus;

2) sudarytų sąlygas kredito unijos vadovams saugiai ir patikimai naudoti bei valdyti kredito unijos turtą ir juo disponuoti;

3) sudarytų sąlygas kredito unijos nariams ir įstatymų įgaliotoms institucijoms tikrinti ir kontroliuoti kredito unijos, jos vadovų ir kitų darbuotojų, turinčių teisę priimti sprendimus, dėl kurių atsiranda kredito unijos prievolės kitiems asmenims, veiklą ir kredito unijos finansinę būklę.

4. Už apskaitos organizavimą ir apskaitos dokumentų išsaugojimą pagal šio įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus atsako kredito unijos administracijos vadovas.

52 straipsnis. Finansinė atskaitomybė

1. Kredito unijos finansinę atskaitomybę sudaro tarpinė finansinė atskaitomybė ir metinė finansinė atskaitomybė.

2. Tarpinė finansinė atskaitomybė – tai finansinė atskaitomybė, parengta apibendrinus laikotarpio, trumpesnio negu finansiniai metai, duomenis. Tarpinės finansinės atskaitomybės sandarą ir pateikimo priežiūros institucijai periodiškumą nustato priežiūros institucijos teisės aktai.

3. Metinę finansinę atskaitomybę sudaro:

1) balansinę ataskaitą;

2) pelno (nuostolių) ataskaitą;

3) aiškinamasis raštas.

4. Pasibaigus finansiniams metams, kredito unija privalo:

1) per 3 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos, bet ne vėliau kaip prieš 15 dienų iki eilinio kredito unijos visuotinio narių susirinkimo, pateikti priežiūros institucijai revizijos komisijos (revizoriaus) ar audito įmonės patikrintą metinę finansinę atskaitomybę (metinės finansinės ataskaitas), sprendimo dėl pelno paskirstymo projektą ir revizijos komisijos (revizoriaus) ar auditoriaus išvadą;

2) per 3 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos, bet ne vėliau kaip prieš 10 dienų iki eilinio kredito unijos visuotinio narių susirinkimo, sudaryti sąlygas kredito unijos nariams susipažinti su revizijos komisijos (revizoriaus) ar audito įmonės patikrinta metine finansine atskaitomybe (metinėmis finansinėmis ataskaitomis), sprendimo dėl pelno paskirstymo projektu ir revizijos komisijos (revizoriaus) ar auditoriaus išvada;

3) ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos kredito unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimu patvirtinti metinę finansinę atskaitomybę ir priimti sprendimą dėl pelno paskirstymo;

4) per 3 darbo dienas po kredito unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimo dėl metinės finansinės atskaitomybės patvirtinimo priėmimo pateikti priežiūros institucijai šio susirinkimo patvirtintą metinę finansinę atskaitomybę ir sprendimą dėl pelno paskirstymo.

5. Kredito unijos visuotinis narių susirinkimas negali priimti sprendimo dėl pelno paskirstymo, jeigu nėra revizijos komisijos (revizoriaus) ar auditoriaus atliktas metinės finansinės atskaitomybės patikrinimas.

6. Už metinėje finansinėje atskaitomybėje pateiktos informacijos teisingumą atsako kredito unijos administracijos vadovas įstatymų nustatyta tvarka.

7. Premijos ir kitos kredito unijos įstatuose nustatytos išmokos kredito unijos vadovams išmokamos metams pasibaigus, jeigu tokį sprendimą priima kredito unijos visuotinis narių susirinkimas, tvirtindamas metinę finansinę atskaitomybę.

53 straipsnis. Auditas

1. Audito įmonė turi atlikti kredito unijos metinės finansinės atskaitomybės auditą ir tuo remdamasi pateikti auditoriaus išvadą dėl šios atskaitomybės, tai yra išvadą, ar kredito unija:

- 1) savo metinėje finansinėje atskaitomybėje teisingai ir tiksliai parodė metinės veiklos rezultatus ir finansinę būklę;
- 2) finansinę atskaitomybę parengė pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius buhalterinę apskaitą reglamentuojančius įstatymus ir kitus teisės aktus;
- 3) tiksliai ir kvalifikuotai įvertino turtą;
- 4) atliko privalomus turto vertės patikslinimus ir nurašymus;
- 5) sudarė privalomus ir būtinus kapitalus, rezervus ir atidėjinius (atidėjimus) veiklos rizikai sumažinti;
- 6) laikosi šio įstatymo ir priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytų kapitalo reikalavimų;
- 7) veiksmingai ir patikimai valdo nuosavybę bei užtikrina saugią ir patikimą kredito unijos veiklą;
- 8) turi tinkamas vidaus kontrolės ir informacinės sistemas.

2. Kredito unijos visuotinis narių susirinkimas renka audito įmonę einamųjų ir ne daugiau kaip dvejų ateinančių finansinių metų metinei finansinei atskaitomybei patikrinti.

3. Kredito unija iki einamųjų finansinių metų pirmojo pusmečio pabaigos privalo su kredito unijos visuotinio narių susirinkimo išrinkta audito įmone sudaryti sutartį dėl metinės finansinės atskaitomybės audito ir pateikti ją priežiūros institucijai.

54 straipsnis. Reikalavimai auditoriui ir audito įmonei, jų pareigos ir atsakomybė

Reikalavimus auditoriui ir audito įmonei, jų pareigas ir atsakomybę nustato Lietuvos Respublikos finansų įstatų įstatymas.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS KREDITO UNIJŲ PRIEŽIŪRA

55 straipsnis. Kredito unijų priežiūros institucija

1. Kredito unijų priežiūros institucija yra Lietuvos bankas.
2. Priežiūros institucija atlieka šio įstatymo nustatyta tvarka išduotą licenciją turinčių kredito unijų priežiūrą.
3. Priežiūra atliekama vadovaujantis šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų įstatų įstatymu, Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymu ir priežiūros institucijos teisės aktais.

56 straipsnis. Priežiūros tikslais gautos informacijos apsauga

1. Informacija, pagal šį įstatymą gauta priežiūros tikslais, negali būti skelbiama viešai, kam nors perduodama ar kitokiu būdu padaroma prieinama, išskyrus šiame įstatyme nustatytus atvejus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyto reikalavimo privalo laikytis priežiūros institucija, jos esami ar buvę darbuotojai, priežiūros institucijos vardu veikiantys auditoriai ar kiti asmenys, taip pat bet kurie kiti asmenys, kuriems įstatymų nustatyta tvarka buvo perduota priežiūros tikslais gauta informacija.

3. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma informacijai, kuri jau yra viešai paskelbta ar prieinama arba iš kurios tiesiogiai ar netiesiogiai negalima nustatyti duomenų apie konkrečius asmenis.

4. Priežiūros institucija turi teisę priežiūros tikslais gautą informaciją, įskaitant ir informaciją, gautą iš užsienio valstybių priežiūros institucijų, naudoti priežiūros funkcijoms,

įskaitant ir poveikio priemonių taikymą, atlikti ar įstatymų nustatyta tvarka apskundus priežiūros institucijos sprendimą.

5. Priežiūros tikslais gauta informacija gali būti perduota:

1) įstatymų nustatytoms institucijoms įstatymų nustatyta tvarka, jei ji reikalinga baudžiamajai bylai tirti ar nagrinėti, taip pat Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka;

2) teismui, kai ji reikalinga nagrinėjant kredito unijos bankroto bylą ar bylą dėl kredito unijos priverstinio likvidavimo;

3) Lietuvos Respublikos finansinių paslaugų teikimo veiklos, draudimo veiklos ir finansų rinkų priežiūros institucijoms, jeigu ji reikalinga priežiūros funkcijoms atlikti;

4) užsienio valstybių kredito įstaigų ir kitų finansinių paslaugų teikimo veiklos, draudimo veiklos ir finansų rinkų priežiūros institucijoms, jeigu ji reikalinga priežiūros funkcijoms atlikti;

5) valstybės įmonei „Indėlių ir investicijų draudimas“, jeigu ji reikalinga jos funkcijoms atlikti;

6) kredito unijos auditoriams, jeigu ji reikalinga jų funkcijoms atlikti;

7) kitoms valstybės institucijoms, jeigu tokia informacija reikalinga jų funkcijoms atlikti ir jei tai būtina kredito unijų priežiūros tikslais;

8) Europos centriniam bankui, jeigu ji reikalinga jo funkcijoms atlikti.

6. Šio straipsnio 5 dalies 3–6 punktuose nurodytoms institucijoms priežiūros tikslais gauta informacija gali būti perduodama, jei joms taikomi ne mažesni reikalavimai saugoti informaciją, kaip nustatyti šiame įstatyme.

7. Pagal šio straipsnio 5 dalies 4 punktą informacija gali būti perduota užsienio valstybės, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė, priežiūros institucijai, jei su ja sudaryta sutartis, numatanti pasikeitimą priežiūros tikslais gauta informacija, ir pagal tos valstybės įstatymus užsienio valstybės priežiūros institucijai taikomi ne mažesni reikalavimai saugoti informaciją, kaip nustatyti šiame įstatyme.

57 straipsnis. Prašymų dėl licencijos, leidimo, sutikimo išdavimo ar dėl kitų veiksmų atlikimo nagrinėjimas ir priežiūros institucijos sprendimai

1. Detalias prašymų dėl šiame įstatyme nustatytų licencijų, leidimų, sutikimų išdavimo ar dėl kitų veiksmų atlikimo (toliau šiame straipsnyje – leidimų išdavimo) pateikimo, nagrinėjimo ir jų išdavimo sąlygas ir tvarką bei detalius reikalavimus pateikiamiems dokumentams nustato priežiūros institucijos teisės aktai.

2. Prašymas dėl leidimo išdavimo išnagrinėjamas ir sprendimas priimamas per šiame įstatyme nustatytus terminus, o jei terminai šiame įstatyme nenustatyti, – per priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytus terminus. Priežiūros institucija turi teisę pareikalauti papildomų dokumentų ir informacijos, reikalingų sprendimui priimti. Jeigu priežiūros institucija pareikalauja papildomų dokumentų ir informacijos arba papildomus dokumentus ar informaciją pateikia pats pareiškėjas, prašymo nagrinėjimo ir sprendimo priėmimo terminas skaičiuojamas nuo papildomai pareikalautų ar papildomai pareiškėjo pateiktų dokumentų ir informacijos gavimo dienos.

3. Apie priimtą sprendimą dėl leidimo išdavimo priežiūros institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo informuoja pareiškėjus. Priežiūros institucijos atsisakymas išduoti leidimą turi būti motyvuotas.

58 straipsnis. Priežiūros institucijos teisės

1. Be kitų šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų pareigų ir teisių, priežiūros institucija turi teisę:

1) duoti kredito unijai šio straipsnio 2 dalyje nustatytus nurodymus, kuriuos kredito unija privalo įvykdyti priežiūros institucijos nustatytais terminais ir nedelsdama raštu apie tai pranešti priežiūros institucijai;

2) jei kredito unijos organų priimti sprendimai kelia pavojų kredito unijos veiklos stabilumui ir patikimumui, įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad jie būtų pripažinti negaliojančiais;

3) sudaryti sutartis su audito įmonėmis, turto vertintojais ar kitais tinkamą kvalifikaciją turinčiais asmenimis dėl kredito unijos patikrinimo atlikimo, kad būtų nustatyta kredito unijos turto vertė, kredito unijos finansinė būklė, įvertintos prisiimtose rizikos ar patikrinti kiti kredito unijos veiklos klausimai. Jei atlikus patikrinimą nustatoma, kad kredito unija priežiūros institucijai pateikė neteisingą informaciją, ar nustatomi kiti padaryti teisės aktų pažeidimai, priežiūros institucijos patirtas patikrinimo organizavimo išlaidas atlygina kredito unija. Kai pagal sutartis su priežiūros institucija veikiantys šiame punkte nurodyti asmenys atlieka kredito unijos patikrinimą, šiems asmenims taikomos šio įstatymo 60 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatos;

4) reikalauti, kad būtų pakeista audito įmonė, atliekanti kredito unijos finansinės atskaitomybės patikrinimą, jei audito įmonė ar auditorius neatitinka (nevykdo) įstatymų nustatytų reikalavimų;

5) reikalauti, kad būtų pakeista kredito unijos revizijos komisija (revizorius) ar kai kurie jos nariai, atliekantys kredito unijos finansinės atskaitomybės patikrinimą, jeigu jie neatitinka teisės aktuose, kredito unijos įstatuose nustatytų reikalavimų ar juos pažeidžia, netinkamai atlieka jiems pavestas funkcijas ir pareigas.

2. Priežiūros institucija, nustačiusi teisės aktų pažeidimus ar kredito unijos veiklos trūkumus arba nustačiusi, kad kredito unijos veikla kelia grėsmę kredito unijos veiklos stabilumui ir patikimumui, turi teisę duoti kredito unijai tokius rašytinius nurodymus:

1) priežiūros institucijos nustatytais terminais pašalinti teisės aktų pažeidimus ar kredito unijos veiklos trūkumus;

2) nesudaryti tam tikrų sandorių ar sumažinti tokių sandorių mastą, įskaitant sandorius dėl kredito unijos veiklą papildančių paslaugų pirkimo ar nekilnojamojo turto įsigijimo, arba parduoti ar kitaip perleisti kitiems asmenims turimą nekilnojamąjį turtą;

3) priežiūros institucijos nustatytu terminu atlikti kredito unijos tarpinės finansinės atskaitomybės auditą;

4) parengti ir įgyvendinti priežiūros institucijos nustatytais terminais ir jai priimtina kredito unijos veiklos pertvarkymo ir (ar) nustatytų pažeidimų, ir (ar) trūkumų pašalinimo priemonių planą;

5) sušaukti kredito unijos visuotinį narių susirinkimą arba stebėtojų tarybos ar valdybos posėdį ir juose svarstyti priežiūros institucijos pasiūlytus klausimus;

6) kredito unijos vadovams atvykti į priežiūros instituciją ir duoti paaiškinimus. Priežiūros institucija apie nurodymą kredito unijos vadovams atvykti į priežiūros instituciją turi teisę paskelbti viešai;

7) atlikti kitus veiksmus ar neatlikti tam tikrų veiksmų siekiant, kad būtų pašalinti teisės aktų pažeidimai ar kredito unijos veiklos trūkumai arba kad kredito unijos veikla būtų stabili ir patikima.

3. Priežiūros institucija, nustačiusi teisės aktų pažeidimus ar kredito unijos veiklos trūkumus arba nustačiusi, kad kredito unijos veikla kelia grėsmę kredito unijos veiklos stabilumui ir patikimumui, turi teisę laikinai kredito unijai nustatyti individualius kredito unijos veiklos riziką ribojančių normatyvų dydžius ar papildomus reikalavimus dėl rizikos ribojimo. Toks priežiūros institucijos sprendimas turi būti motyvuotas ir priimamas atsižvelgiant į šio įstatymo 62 straipsnio 2 dalies nuostatas.

4. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti nurodymai gali būti duodami kartu su taikomomis poveikio priemonėmis.

5. Priežiūros institucijos nustatyta tvarka priežiūros institucijos darbuotojai turi teisę dalyvauti kredito unijos organų ir kredito unijos komitetų darbe – dalyvauti susirinkimuose ar posėdžiuose stebėtojų teisėmis ar kitaip stebėti kredito unijos organų, kredito unijos komitetų ir kredito unijos vadovų veiklą.

6. Priežiūros institucija pačios nustatyta tvarka ir vadovaudamasi asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais turi teisę kaupti ir kitaip tvarkyti duomenis apie kredito unijos skolininkus. Kredito unija priežiūros institucijai privalo teikti duomenis apie kredito unijos skolininkus ir turi teisę naudotis šiais duomenimis priežiūros institucijos teisės aktuose nustatyta tvarka.

59 straipsnis. Priežiūros institucijos sprendimų, veiksmų (neveikimo) apskundimas

1. Priežiūros institucijos sprendimus, veiksmus (neveikimą) asmenys, kurių teisės ar įstatymų saugomi interesai pažeisti, turi teisę įstatymų nustatyta tvarka skųsti teismui.

2. Skundo padavimas teismui iki jo išsprendimo nesustabdo skundžiamo sprendimo ar veiksmo vykdymo.

60 straipsnis. Kredito unijų inspektavimas

1. Kredito unijų inspektavimą atlieka priežiūros institucijos darbuotojai. Priežiūros institucija, inspektuodama kredito uniją, gali pasitelkti ir kitų asmenų.

2. Kredito unija privalo sudaryti šias sąlygas inspektavimui atlikti:

1) pateikti inspektavimą atliekantiems asmenims visą jų prašomą informaciją ir dokumentus;

2) suteikti galimybę inspektavimą atliekantiems asmenims naudotis kredito unijos informacinių sistemų duomenimis;

3) suteikti inspektavimą atliekantiems asmenims darbo vietą.

3. Inspektavimą atliekantis asmenys turi teisę:

1) inspektuojamos kredito unijos darbo metu nekliudomai įeiti į kredito unijos ir jos padalinių patalpas;

2) reikalauti ir gauti inspektavimui atlikti reikalingą informaciją ir dokumentus (originalus arba patvirtintus jų nuorašus), kredito unijos vadovų ir kitų darbuotojų paaiškinimus žodžiu ar raštu;

3) reikalauti padaryti pateiktų dokumentų kopijas ar kredito unijos lėšomis patys juos kopijuoti;

4) turėti kitų teisės aktuose nustatytų teisių.

4. Atlikus inspektavimą, jo rezultatai raštu pateikiami kredito unijai. Kredito unijos stebėtojų tarybos, valdybos nariai, administracijos vadovas privalo pasirašytinai susipažinti su inspektavimo rezultatais.

5. Priežiūros institucijos teisės aktai nustato detalią inspektavimo atlikimo ir inspektavimo rezultatų įforminimo tvarką.

6. Centrinei kredito unijai stebint kredito unijų, Centrinės kredito unijos narių veiklą, o jeigu reikia, jas tikrinant, taikomos šio straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatos.

61 straipsnis. Poveikio priemonės

1. Priežiūros institucija turi teisę licenciją turinčioms kredito unijoms taikyti šias poveikio priemones:

1) įspėti dėl šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių saugią ir patikimą kredito unijų veiklą, pažeidimo arba priežiūros institucijos nurodymų nevykdymo;

2) skirti šio įstatymo nustatytas baudas;

3) laikinai uždrausti teikti vieną ar kelias finansines paslaugas;

4) laikinai ar visam laikui uždrausti vieno ar kelių kredito unijos filialų ar kitų struktūrinių padalinių veiklą. Priežiūros institucijai priėmus sprendimą laikinai uždrausti filialo ar kito struktūrinio padalinio veiklą, filialas ar kitas struktūrinis padalinys neturi teisės teikti finansinių paslaugų, o priėmus sprendimą visam laikui uždrausti filialo ar kito struktūrinio padalinio veiklą, kredito unija, be to, privalo nedelsdama priimti sprendimą nutraukti tokio filialo ar kito struktūrinio padalinio veiklą;

5) laikinai nušalinti kredito unijos stebėtojų tarybos narį (narius), valdybos narį (narius), kredito unijos administracijos vadovą, paskolų komiteto narį (narius) nuo pareigų arba nušalinti kredito unijos stebėtojų tarybos narį (narius), valdybos narį (narius), kredito unijos administracijos vadovą, paskolų komiteto narį (narius) nuo pareigų ir reikalauti, kad jie būtų atšaukti iš pareigų ir (ar) su jais būtų nutraukta sutartis ar būtų panaikinti jų įgaliojimai;

6) paskelbti kredito unijos veiklos apribojimą (moratoriumą);

7) laikinai apriboti teisę disponuoti lėšomis, esančiomis sąskaitose Centrinėje kredito unijoje bei kitose kredito įstaigose, ir kitu turtu;

8) atšaukti išduotą licenciją ar laikinai sustabdyti jos galiojimą.

2. Priežiūros institucija turi teisę taikyti vieną ar kelias poveikio priemones.

3. Priežiūros institucija, priimdama sprendimą dėl poveikio priemonės taikymo ir parinkdama konkrečią poveikio priemonę (priemones), atsižvelgia į nustatytų pažeidimų ir veiklos trūkumų turinį, mastą, kartotinumą, jų įtaką indėlininkų ir kitų kreditorių interesams, į asmens, kuriam taikoma poveikio priemonė, finansinę būklę, steigėjo, kredito unijos narių ir vadovų pasirengimą bei galimybes pašalinti pažeidimus ir trūkumus, taip pat nustatytų pažeidimų bei veiklos trūkumų ir numatomos taikyti poveikio priemonės (priemonių) pasekmes asmens, kuriam taikoma poveikio priemonė, ir kredito unijų sistemos stabilumui ir patikimumui.

4. Priežiūros institucijos sprendimas taikyti kredito unijai poveikio priemonę įsigalioja kitą dieną po jo priėmimo dienos, jeigu šiame įstatyme ar sprendime nenustatyta kitaip.

5. Priežiūros institucijos sprendimas dėl poveikio priemonės (priemonių) taikymo turi būti motyvuotas ir įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui. Sprendimo apskundimas nesustabdo šio sprendimo vykdymo. Teismas nevertina ir nesprendžia klausimo dėl poveikio priemonės rūšies parinkimo ir jos taikymo tikslingumo.

6. Poveikio priemonės, kurios taikomos laikinai, galioja iki priežiūros institucijos sprendime dėl poveikio priemonės taikymo nurodyto termino, kuris gali būti apibrėžtas konkrečia data, laiko tarpu ar susietas su tam tikrų sąlygų atsiradimu (aplinkybių išnykimu), nebent priežiūros institucija priima sprendimą jas atšaukti anksčiau nustatyto termino.

62 straipsnis. Poveikio priemonių taikymo pagrindai ir tvarka

1. Priežiūros institucija turi teisę taikyti šiame įstatyme nustatytas poveikio priemones, kai yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) nustatytais terminais nepateikiama šio įstatymo ar priežiūros institucijos teisės aktuose nustatyta ar pareikalauta informacija arba pateikiama neteisinga informacija;

2) nustatyta tvarka nevykdomi pagal šį įstatymą duoti priežiūros institucijos nurodymai;

3) nebetenkinami reikalavimai, nustatyti leidimo įsteigti kredito uniją ar licencijos išdavimui;

4) pažeidžiami įstatymų, reglamentuojančių saugią ir patikimą kredito unijų veiklą, ir priežiūros institucijos teisės aktų reikalavimai arba yra grėsmė, kad dėl kredito unijos veiklos arba dėl finansinės būklės būtų pažeisti visuomenės ir (arba) klientų interesai arba sutriktų Lietuvos Respublikos kredito unijų sistemos funkcionavimas;

5) kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.

2. Priežiūros institucija, prieš spręsdama klausimą, ar taikyti poveikio priemonę, ne vėliau kaip prieš 10 dienų iki šio klausimo nagrinėjimo dienos, praneša asmeniui, kuriam taikoma poveikio priemonė, apie klausimo nagrinėjimo vietą ir laiką bei pateikia jam informaciją apie nustatytus faktinius duomenis, kurie sudaro poveikio priemonės taikymo pagrindus, ar sudaro galimybę asmens, kuriam taikoma poveikio priemonė, vadovams susipažinti su tokiais faktiniais duomenimis. Pranešimą gavęs asmuo turi teisę iki klausimo nagrinėjimo dienos raštu pateikti paaiškinimus. Poveikio priemonės taikymo klausimas svarstomas dalyvaujant asmens, kuriam taikoma poveikio priemonė, vadovams (bent jau valdybos pirmininkui ar administracijos vadovui). Vadovų neatvykimas ar paaiškinimų

nepateikimas netrukdo spręsti poveikio priemonės taikymo klausimo. Neatidėliotinais atvejais priežiūros institucija turi teisę spręsti klausimą dėl poveikio priemonės taikymo neatsižvelgdama į šios dalies nuostatas.

3. Poveikio priemonės gali būti skiriamos, jei praėjo ne daugiau kaip 2 metai nuo pažeidimo padarymo dienos, o esant tęstiniam ar trunkamam pažeidimui, – nuo paskutinių tęstinio pažeidimo veiksmų atlikimo dienos ar trunkamo pažeidimo pasibaigimo dienos.

4. Sprendimas dėl poveikio priemonės taikymo per 5 dienas išsiunčiamas (įteikiamas) kredito unijai. Informacija apie pritaikytą poveikio priemonę skelbiama priežiūros institucijos teisės aktuose nustatyta tvarka, tačiau priežiūros institucija gali priimti sprendimą viešai neskelbti tokios informacijos, jeigu jos paskelbimas viešai gali turėti neigiamos įtakos kredito unijos ar Lietuvos Respublikos kredito unijų sistemos stabilumui ir patikimumui.

Straipsnis papildomas 5 dalimi nuo 2010-12-31:

5. Priežiūros institucija sprendimą dėl poveikio priemonės taikymo, kuris pagal Indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymą laikomas draudžiamuoju įvykiu, priima ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po to, kai nustato, kad priežiūros institucijos išduotą licenciją turinti kredito unija negali įvykdyti pagrįsto reikalavimo grąžinti indėlį ir yra pagrindas manyti, kad to negalės padaryti artimiausiu metu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-378](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3971 (2009-08-04)

63 straipsnis. Baudos

1. Priežiūros institucija turi teisę kredito unijai skirti šias baudas:

1) už nustatytais terminais šio įstatymo ar priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytos arba pareikalautos informacijos ar dokumentų nepateikimą ar neteisingos informacijos pateikimą – iki 0,5 procento bendrųjų metinių pajamų;

2) už priežiūros institucijos pagal šį įstatymą duotų nurodymų nevykdymą ar netinkamą vykdymą – iki 1 procento bendrųjų metinių pajamų arba už kiekvieną nurodymo nevykdymo ar netinkamo vykdymo dieną – iki 1 000 litų;

3) už veiksmų, kuriuos ji turi teisę atlikti tik gavusi priežiūros institucijos leidimą, atlikimą neturint priežiūros institucijos leidimo – iki 1,5 procento bendrųjų metinių pajamų;

4) už šio įstatymo draudžiamų atlikti veiksmų ar veiklos vykdymą arba finansinių paslaugų teikimą, jei tokia teisė apribota pagal šį įstatymą, – iki 2 procentų bendrųjų metinių pajamų;

5) už kitus saugią ir patikimą kredito unijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus – iki 0,1 procento bendrųjų metinių pajamų.

2. Konkretus skiriamos baudos dydis nustatomas atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, jo trukmę, anksčiau taikytas poveikio priemones.

3. Baudos į valstybės biudžetą sumokamos ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo tos dienos, kai kredito unija gavo priežiūros institucijos sprendimą skirti baudą. Bauda, skirta pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punktą už kiekvieną nurodymo nevykdymo ar netinkamo vykdymo dieną, turi būti sumokama į valstybės biudžetą kiekvieną dieną. Jei bauda per nurodytus terminus, o priežiūros institucijos sprendimą apskundus teismui, – per 10 dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo nesumokama, tai ji priežiūros institucijos sprendimu išieškoma ne ginčo tvarka (kai nėra kredito unijos, kuriai paskirta bauda, nurodymo nurašyti lėšas) iš kredito unijos, kuriai paskirta bauda, piniginių lėšų kredito įstaigose arba priežiūros institucijos sprendimas vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

64 straipsnis. Kredito unijos stebėtojų tarybos nario (narių), valdybos nario (narių), kredito unijos administracijos vadovo, paskolų komiteto nario (narių) nušalinimas nuo pareigų

1. Nuo priežiūros institucijos sprendimo laikinai nušalinti kredito unijos stebėtojų tarybos narį (narius), valdybos narį (narius), kredito unijos administracijos vadovą, paskolų komiteto narį (narius) nuo pareigų pateikimo kredito unijai dienos nuo pareigų nušalintas asmuo neturi teisės atlikti savo funkcijų ir visi po tokio priežiūros institucijos sprendimo pateikimo kredito unijai dienos jo priimti sprendimai yra negaliojantys.

2. Jeigu priežiūros institucija priima sprendimą nušalinti kredito unijos stebėtojų tarybos narį (narius), valdybos narį (narius), kredito unijos administracijos vadovą, paskolų komiteto narį (narius) nuo pareigų ir reikalauti, kad jie būtų atšaukti iš pareigų ir (ar) su jais būtų nutraukta sutartis ar būtų panaikinti jų įgaliojimai, kredito unijos organas, kuriam suteikta tokia teisė, privalo per priežiūros institucijos sprendime nustatytą terminą atšaukti tokį asmenį iš pareigų ir (ar) nutraukti su juo sudarytą sutartį ar panaikinti jo įgaliojimus.

3. Apie priežiūros institucijos sprendimą nušalinti kredito unijos stebėtojų tarybos narį (narius), valdybos narį (narius), kredito unijos administracijos vadovą nuo pareigų pranešama kredito unijai ir juridinių asmenų registro tvarkytojui bei paskelbiama leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“. Apie priežiūros institucijos sprendimą nušalinti kredito unijos paskolų komiteto narį (narius) nuo pareigų pranešama kredito unijai.

65 straipsnis. Kredito unijos veiklos apribojimas (moratoriumas)

1. Kredito unijos veiklos apribojimas (moratoriumas) – kredito unijos veiklos laikinas dalinis apribojimas. Kredito unijos veiklos apribojimus nustato šis įstatymas ir priežiūros institucijos sprendimas dėl kredito unijos veiklos apribojimo (moratoriumo) paskelbimo.

2. Be kitų šio įstatymo 62 straipsnyje nustatytų pagrindų, priežiūros institucija turi teisę paskelbti kredito unijos veiklos apribojimą (moratoriumą), jei kredito unija per 5 darbo dienas negali įvykdyti bent vieno kreditoriaus pagrįsto finansinio reikalavimo (dėl lėšų kredito unijos sąskaitose trūkumo negali atlikti kliento mokėjimo pavedimo, grąžinti indėlių ar kitų pasiskolintų lėšų arba vykdyti kitų finansinių įsipareigojimų ir pan.) ar yra pagrįstas pagrindas manyti, kad to negalės padaryti artimiausiu metu.

3. Priežiūros institucija, priimdama sprendimą skelbti kredito unijos veiklos apribojimą (moratoriumą), paskiria kredito unijos laikinąjį administratorių.

4. Laikinoju administratoriumi gali būti paskirtas juridinis ar fizinis asmuo. Jei laikinoju administratoriumi skiriamas fizinis asmuo, gali būti paskirti vienas ar keli laikinojo administratoriaus padėjėjai. Atlyginimus laikinajam administratoriui ir jo padėjėjams, atsižvelgdama į laikinojo administratoriaus veiklos mastą, kvalifikaciją, veiklos terminus, nustato priežiūros institucija. Atlyginimai išmokami iš kredito unijos lėšų. Kredito unijos laikinoju administratoriumi negali būti paskirtas priežiūros institucijos darbuotojas. Laikinas administratorius turi būti nepriekaištingos reputacijos, kaip nurodyta šio įstatymo 30 straipsnio 3 ir 4 dalyse.

5. Kredito unijos veiklos apribojimo (moratoriumo) terminą nustato priežiūros institucija. Šis terminas negali būti ilgesnis kaip 6 mėnesiai. Jei priežiūros institucija pritaria laikinojo administratoriaus pateiktoms išvadoms ir pasiūlymams dėl kredito unijos veiklos stabilumo ir patikimumo atkūrimo, kredito unijos veiklos apribojimo (moratoriumo) terminas priežiūros institucijos sprendimu gali būti pratęstas dar iki 6 mėnesių.

6. Apie priimtą sprendimą skelbti kredito unijos veiklos apribojimą (moratoriumą) ir paskirti kredito unijos laikinąjį administratorių ne vėliau kaip kitą darbo dieną po sprendimo priėmimo dienos pranešama kredito unijai ir juridinių asmenų registro tvarkytojui, taip pat paskelbiama leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“.

7. Nuo sprendimo paskelbti kredito unijos veiklos apribojimą (moratoriumą) ir paskirti kredito unijos laikinąjį administratorių pateikimo kredito unijai dienos:

1) sustabdomi kredito unijos stebėtojų tarybos, valdybos ir administracijos vadovo įgaliojimai. Jie pereina kredito unijos laikinajam administratoriui. Visi šiame punkte nurodytų kredito unijos organų sprendimai, priimti po sprendimo paskelbti kredito unijos veiklos

apribojimą (moratoriumą) ir paskirti laikinąjį administratorių įsigaliojimo dienos, yra negaliojantys ir nevykdytini;

2) kredito unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimai įsigalioja tik juos suderinus su kredito unijos laikinuoju administratoriumi ir priežiūros institucija. Jie savo nuomonę dėl pateikto derinti visuotinio narių susirinkimo sprendimo privalo pateikti ne vėliau kaip per 15 dienų nuo visuotinio narių susirinkimo sprendimo gavimo dienos;

3) kredito unijai draudžiama vykdyti įsipareigojimus mokėti ar perleisti kredito unijos turtą, jei šie įsipareigojimai atsiranda iš sandorių ar kitų juridinių faktų, buvusių iki kredito unijos veiklos apribojimo (moratoriumo) paskelbimo dienos, išskyrus mokėjimus, būtinus apribotai kredito unijos veiklai apribojimo (moratoriumo) metu užtikrinti. Kredito unijos veiklos apribojimo (moratoriumo) metu netesybos už kredito unijos prievolės neįvykdymą ar netinkamą įvykdymą neskaičiuojamos ir nemokamos. Palūkanos pagal kredito unijos prievolės skaičiuojamos, tačiau išmokamos tik pasibaigus kredito unijos veiklos apribojimo (moratoriumo) terminui;

4) draudžiama įskaityti bet kokius kredito unijos ir jos klientų reikalavimus;

5) sustabdomos teisme nagrinėjamos bylos, kuriose kredito unijai pareikšti turtiniai reikalavimai, taip pat išieškojimas pagal vykdomuosius dokumentus, kai skolininkė yra kredito unija.

8. Šio straipsnio 7 dalies 3 ir 4 punktuose nustatyti draudimai netaikomi, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymai, reglamentuojantys mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų funkcionavimą, ir kiti įstatymai nustato, kad kredito unija privalo vykdyti prievolės ir jos veiklą apribojus.

9. Kredito unijos laikinasis administratorius, be kita ko:

1) atlikdamas kredito unijos stebėtojų tarybos, valdybos ir administracijos vadovo funkcijas, privalo siekti, kad kredito unija vėl taptų stabili ir patikima, arba siūlyti kredito unijos visuotiniam narių susirinkimui priimti tam reikalingus sprendimus;

2) per priežiūros institucijos nustatytą terminą privalo išnagrinėti ir įvertinti kredito unijos finansinę būklę, galimus kredito unijos veiklos stabilumo ir patikimumo atkūrimo būdus ir pateikti priežiūros institucijai išvadą bei pasiūlymus. Laikinojo administratoriaus išvadoje ir pasiūlymuose, be kita ko, turi būti numatyta galimų kredito unijos veiklos stabilumo ir patikimumo atkūrimo būdų sėkmingo įgyvendinimo lyginamoji tikimybė, kiekvienam galimam būdui įgyvendinti reikalingos išlaidos, terminai ir jų įvertinimas bei galimi rezultatai, taip pat poreikis pratęsti kredito unijos veiklos apribojimo (moratoriumo) terminą ir (ar) priimti kitus sprendimus, leidžiančius įgyvendinti kredito unijos veiklos stabilumo ir patikimumo atkūrimo būdus. Jeigu nėra realių galimybių atkurti kredito unijos veiklos stabilumą ir patikimumą, laikinojo administratoriaus išvadoje ir pasiūlymuose gali būti siūloma spręsti klausimus dėl kredito unijos likvidavimo ar bankroto bylos iškėlimo;

3) turi teisę be įspėjimo nutraukti sutartis su kredito unijos valdybos nariais ir administracijos vadovu. Šiems asmenims išeitinė išmoka nemokama;

4) apie administravimo eigą privalo teikti informaciją priežiūros institucijai jos nustatyta tvarka ir kredito unijos visuotiniam narių susirinkimui jo nustatyta tvarka.

10. Kredito unijos laikinasis administratorius be kredito unijos visuotinio narių susirinkimo sutikimo neturi teisės parduoti ar kitaip perleisti, taip pat įkeisti kredito unijos nekilnojamąjį turtą.

11. Kredito unijos laikinasis administratorius privalo savo funkcijas atlikti apdairiai, sąžiningai ir atsižvelgdamas į kredito unijos ir visų kredito unijos kreditorių interesus. Kredito unijos laikinasis administratorius negali jam suteiktų teisų panaudoti savo asmeniniams ar trečiųjų asmenų poreikiams tenkinti. Laikinasis administratorius už padarytą žalą atsako įstatymų nustatyta tvarka.

12. Priežiūros institucija, atsižvelgdama į kredito unijos laikinojo administratoriaus pasiūlymus, iki kredito unijos veiklos apribojimo (moratoriumo) termino pabaigos priima vieną iš šių sprendimų:

1) atšaukti kredito unijos veiklos apribojimą (moratoriumą), jei kredito unija, nesibaigus kredito unijos veiklos apribojimo (moratoriumo) terminui, atitinka teisės aktų nustatytus reikalavimus ir gali stabiliai bei patikimai veikti;

2) pratęsti kredito unijos veiklos apribojimo (moratoriumo) terminą ar atšaukti kredito unijos veiklos apribojimą (moratoriumą), jei priežiūros institucija pritaria laikinojo administratoriaus pateiktoms išvadoms ir pasiūlymams dėl kredito unijos veiklos stabilumo ir patikimumo atkūrimo;

3) atšaukti licenciją.

66 straipsnis. Laikinas teisės disponuoti lėšomis ir kitu turtu apribojimas

1. Jeigu priežiūros institucija pritaiko šio įstatymo 61 straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytą poveikio priemonę, kredito unija laikinai neturi teisės disponuoti lėšomis, esančiomis sąskaitose Centrinėje kredito unijoje bei kitose kredito įstaigose, ir kitu turtu, kurie nurodyti priežiūros institucijos sprendime.

2. Priežiūros institucijos sprendimas laikinai apriboti teisę disponuoti lėšomis, esančiomis Centrinėje kredito unijoje bei kitose Lietuvos Respublikoje įsteigtose kredito įstaigose, ir kitu Lietuvos Respublikos teritorijoje esančiu turtu laikomas turto arešto aktu ir teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka registruojamas turto arešto aktų registre. Priežiūros institucijos sprendime turi būti nurodyti duomenys, reikalingi priežiūros institucijos sprendimui įregistruoti turto arešto aktų registre. Turto arešto aktų registrą reglamentuojančių teisės aktų nustatytais atvejais priežiūros institucijos sprendimas gali būti įregistruotas registre laikinai.

DEVINTASIS SKIRSNIS KREDITO UNIJOS PABAIGA

67 straipsnis. Kredito unijos reorganizavimo, pertvarkymo ir likvidavimo procedūrų teisinis reglamentavimas

1. Kredito unija reorganizuojama ir likviduojama Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, šio įstatymo, Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo ir, jei šis įstatymas nenustato kitaip, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo nustatyta tvarka.

2. Kredito unija negali būti pertvarkoma.

68 straipsnis. Kredito unijos reorganizavimas

1. Reorganizuojant kredito uniją jungimo būdu, kitas reorganizavime dalyvaujantis ar reorganizuojamas subjektas gali būti tik kredito unija.

2. Reorganizuojant kredito uniją skaidymo būdu, bent vienas iš juridinių asmenų, kuriems išdalijamos kredito unijos teisės ir pareigos ar kurie įsteigiami, turi būti kredito unija.

3. Jeigu reorganizuojant kredito uniją įsteigiama nauja kredito unija, ji šio įstatymo nustatyta tvarka turi gauti licenciją. Tokiu atveju prašymas išduoti licenciją ir licencijos išdavimui reikalingi dokumentai ir duomenys priežiūros institucijai pateikiami kartu su prašymu išduoti leidimą reorganizuoti kredito uniją ir kartu su sprendimu dėl leidimo reorganizuoti kredito uniją išdavimo priimamas sprendimas dėl licencijos išdavimo.

4. Reorganizavime dalyvaujančios ir reorganizuojamos kredito unijos šio įstatymo nustatytais atvejais privalo gauti priežiūros institucijos sutikimą vykdyti reorganizavimą ir priežiūros institucijos leidimą jas reorganizuoti.

69 straipsnis. Sutikimas vykdyti reorganizavimą

1. Jeigu kredito unija reorganizuojama jungimo būdu, apie numatomą reorganizavimą privaloma informuoti priežiūros instituciją ir gauti jos sutikimą vykdyti reorganizavimą.

2. Sutikimui vykdyti reorganizavimą gauti reorganizavime dalyvaujančios ir reorganizuojamos kredito unijos pateikia prašymą ir priežiūros institucijos teisės aktuose

nustatytus dokumentus. Sutikimą vykdyti reorganizavimą išduoda priežiūros institucija šio įstatymo ir priežiūros institucijos teisės aktų nustatyta tvarka. Sprendimas dėl sutikimo išdavimo priimamas atsižvelgiant į priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytus sisteminės rizikos lygio vertinimo kriterijus.

3. Priežiūros institucija priima sprendimą dėl sutikimo išdavimo per vieną mėnesį nuo prašymo išduoti sutikimą gavimo dienos.

70 straipsnis. Leidimas reorganizuoti kredito uniją

1. Kredito unijos reorganizavimas gali būti užbaigtas tik gavus priežiūros institucijos leidimą reorganizuoti kredito uniją.

2. Leidimą reorganizuoti kredito uniją išduoda priežiūros institucija įstatymų ir priežiūros institucijos teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Priėmus sprendimą dėl kredito unijos reorganizavimo, reorganizavime dalyvaujančios ir reorganizuojamos kredito unijos, norėdamos gauti leidimą reorganizuoti kredito uniją, priežiūros institucijai pateikia prašymą ir priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytus dokumentus bei duomenis, įskaitant:

- 1) reorganizavimo sąlygas;
- 2) kredito unijos valdybos ataskaitą;
- 3) reorganizavimo sąlygų įvertinimą;
- 4) kredito unijos organo sprendimą dėl kredito unijos reorganizavimo;
- 5) dokumentus ir duomenis, patvirtinančius, kad kredito unija atitinka reikalavimus, nustatytus leidimo steigti kredito uniją išdavimui, jei reorganizavimo metu steigiama nauja kredito unija;

- 6) dokumentus ir duomenis, patvirtinančius, kad kredito unija atitinka reikalavimus, nustatytus licencijos išdavimui, jei kredito unija tęsia veiklą po reorganizavimo.

4. Priežiūros institucija privalo išnagrinėti pateiktus dokumentus ir priimti sprendimą dėl leidimo reorganizuoti kredito uniją išdavimo ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo prašymo gavimo dienos.

5. Priežiūros institucija gali atsisakyti išduoti leidimą reorganizuoti kredito uniją, jei:

- 1) pateikti dokumentai neatitinka įstatymuose ir priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytų reikalavimų, pateikti ne visi teisės aktuose nustatyti ar papildomai pareikalauti duomenys ar jie neteisingi;

- 2) yra pagrindai, nustatyti šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje, jei reorganizavimo metu steigiama nauja kredito unija;

- 3) yra pagrindai, nustatyti šio įstatymo 9 straipsnio 9 dalyje, jei reorganizavime dalyvaujanti kredito unija tęsia veiklą po reorganizavimo.

6. Apie priimtą sprendimą dėl leidimo reorganizuoti kredito uniją išdavimo priežiūros institucija raštu praneša juridinių asmenų registro tvarkytojui.

71 straipsnis. Kredito unijos likvidavimas

1. Kredito unija gali būti likviduojama kredito unijos narių sprendimu ar kitais įstatymuose nustatytais pagrindais.

2. Kredito unijos visuotinis narių susirinkimas gali priimti sprendimą nutraukti kredito unijos veiklą ir ją likviduoti tik gavus priežiūros institucijos leidimą likviduoti kredito uniją.

3. Leidimą likviduoti kredito uniją išduoda priežiūros institucija įstatymų ir priežiūros institucijos teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Kredito unija, norėdama gauti leidimą likviduoti kredito uniją, priežiūros institucijai pateikia prašymą ir priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytus dokumentus bei duomenis, įskaitant kredito unijos valdybos parengtą ir kredito unijos visuotinio narių susirinkimo patvirtintą kredito unijos likvidavimo ir atsiskaitymo su kreditoriais planą, kuriame, be kita ko, turi būti nurodyti atsiskaitymo su kreditoriais terminai ir šaltiniai, taip pat ekspertų išvadas dėl kredito unijos turto vertės. Kartu turi būti pateiktas prašymas atšaukti licenciją.

5. Priežiūros institucija privalo išnagrinėti pateiktus dokumentus ir priimti sprendimą dėl leidimo likviduoti kredito uniją išdavimo ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo prašymo gavimo dienos.

6. Kredito unija gali būti likviduojama kredito unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimu tik tuo atveju, jeigu ji pajėgi visiškai atsiskaityti su kreditoriais.

7. Priežiūros institucija gali atsisakyti išduoti leidimą likviduoti kredito uniją, jei:

1) pateikti dokumentai neatitinka įstatymuose ir priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytų reikalavimų, pateikti ne visi teisės aktuose nustatyti ar papildomai pareikalauti duomenys ar jie neteisingi;

2) galima daryti išvadą, kad kredito unija yra nepajėgi visiškai atsiskaityti su kreditoriais (kredito unijos turto nepakanka, kad būtų galima patenkinti visus kreditorių reikalavimus).

8. Apie priimtą sprendimą dėl leidimo likviduoti kredito uniją išdavimo priežiūros institucija raštu praneša juridinių asmenų registro tvarkytojui.

9. Apie kredito unijos visuotiniame narių susirinkime priimtą sprendimą likviduoti kredito uniją ir paskirti kredito unijos likvidatorių kredito unija per 3 darbo dienas turi pranešti priežiūros institucijai.

10. Kredito unijos, kuriai priežiūros institucijos sprendimu atšaukta licencija, visuotinis narių susirinkimas privalo priimti sprendimą nutraukti kredito unijos veiklą. Šiuo atveju šio straipsnio 2 dalis netaikoma.

11. Kredito unija likviduojama teismo sprendimu, jeigu kredito unijos, kuriai atšaukta licencija, visuotinis narių susirinkimas per priežiūros institucijos nustatytą terminą nepriima sprendimo nutraukti kredito unijos veiklą. Kreiptis į teismą dėl kredito unijos likvidavimo turi teisę priežiūros institucija, kredito unijos valdyba arba bent vienas kredito unijos narys. Teismas sprendimą dėl kredito unijos likvidavimo turi priimti ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pareiškimo priėmimo dienos.

12. Teismas, prieš priimdamas sprendimą dėl kredito unijos likvidavimo kitais negu šio straipsnio 11 dalyje nustatytais pagrindais, privalo pranešti priežiūros institucijai ir gauti jos išvadą dėl kredito unijos likvidavimo.

13. Visais atvejais teismas, priėmęs sprendimą likviduoti kredito uniją, per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos privalo apie tai pranešti priežiūros institucijai.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS KREDITO UNIJOS BANKROTAS

72 straipsnis. Kredito unijų bankroto procedūros teisinis reglamentavimas

Kredito unijų bankroto procedūras reglamentuoja šis įstatymas, Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas, jeigu šis įstatymas ir Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas nenustato kitaip.

73 straipsnis. Sąlygos pripažinti kredito uniją nemokia

1. Sąlygas, kuriomis kredito unija gali būti pripažįstama nemokia, ir kredito unijos nemokumo apskaičiavimo ir įvertinimo tvarką nustato priežiūros institucijos teisės aktai.

2. Kredito unijos bankroto bylą teismas iškelia tik tuo atveju, jeigu yra priežiūros institucijos išvada apie kredito unijos nemokumą.

74 straipsnis. Kredito unijos bankroto byla

1. Priėmus nutartį iškelti kredito unijos bankroto bylą, kredito unijos kreditoriai apie tai nedelsiant informuojami teismo nutartyje nustatytu būdu ir kredito unijos buveinės vietos spaudoje viešai paskelbiant bankroto bylą nagrinėjantį teismą, bylos numerį, bankrutuojančios kredito unijos rekvizitus, taip pat terminus, iki kada yra priimami kreditorių reikalavimai. Teismas šioje dalyje nustatytus veiksmus gali pavesti atlikti kredito unijos administratoriui.

2. Teismo nustatytas terminas, iki kada kredito unijos kreditoriai turi teisę pareikšti savo reikalavimus, turi būti ne ilgesnis kaip 3 mėnesiai nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos.

3. Teismui priėmus nutartį iškelti kredito unijai bankroto bylą:

1) administratorius pradeda atlikti savo funkcijas, o kredito unijos organai netenka savo įgaliojimų. Lietuvos apeliaciniam teismui panaikinus nutartį iškelti kredito unijai bankroto bylą, kredito unijos organai toliau atlieka savo funkcijas. Tokiu atveju teismas praneša juridinių asmenų registro tvarkytojui apie kredito unijos teisinio statuso pasikeitimą;

2) draudžiama vykdyti visas finansines prievoles, neįvykdytas iki bankroto bylos iškėlimo, įskaitant palūkanų, netesybų, mokesčių ir kitų privalomųjų įmokų mokėjimą, išieškoti skolas iš bankrutuojančios kredito unijos teismo ar ne ginčo tvarka;

3) nutraukiamas netesybų ir palūkanų už visas kredito unijos prievoles, tarp jų už išmokų, susijusių su darbo santykiais, pavėluotą mokėjimą, skaičiavimas. Negali būti nustatoma priverstinė hipoteka.

4. Šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nustatyti draudimai netaikomi įstatymų, reglamentuojančių mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų funkcionavimą, ir kitų įstatymų nustatytais atvejais, kai yra tiesiogiai nurodyta, kad kredito unija privalo vykdyti prievoles po teismo nutarties iškelti bankroto bylą priėmimo.

5. Kredito unijos administratorius ne vėliau kaip per 5 dienas nuo teismo nutarties iškelti kredito unijos bankroto bylą priėmimo dienos privalo pateikti teismui tvirtinti kredito unijos lėšų sumą, kurią administratorius turi teisę naudoti administravimo išlaidoms apmokėti, iki bus patvirtinta administravimo išlaidų sąmata.

6. Jeigu kredito unijos, kuriai iškelta bankroto byla, kreditorių pagal teismo patvirtintą sąrašą yra daugiau kaip 50, visas Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatyme nustatytas kreditorių susirinkimo teises, išskyrus kreditorių komiteto sudarymą ir keitimą, turi tik kreditorių komitetas. Kreditorių komitetas sudaromas iš ne daugiau kaip 15 narių. Vienas iš kreditorių komiteto narių turi būti valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“.

7. Administratorius privalo priežiūros institucijai jos nustatyta tvarka ir terminais reguliariai teikti informaciją apie kredito unijos bankroto procedūros eigą.

8. Iškėlus kredito unijos bankroto bylą, taikos sutartis negali būti sudaroma.

75 straipsnis. Bankrutavusios kredito unijos likvidavimas

1. Teismas pripažįsta kredito uniją bankrutavusia ir priima nutartį kredito uniją likviduoti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo nutarties patvirtinti kreditorių reikalavimus įsiteisėjimo dienos.

2. Nustatyta tvarka neparduotos ir kreditorių neperimtos kredito unijos reikalavimo teisės neatlygintinai perduodamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskirtai institucijai.

3. Prieš kiekvieną atsiskaitymą su kreditoriais kredito unijos likvidatorius pateikia teismui tvirtinti atsiskaitymą su kreditoriais planą. Jame turi būti nurodyti atsiskaitymo terminai, išmokėtinų sumų dydžiai ir kreditorių reikalavimų tenkinimo mastas perduodant kreditoriams turtą, įskaitant reikalavimo teises.

4. Kredito unijos kreditorių reikalavimai užsienio valiuta tenkinami Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta pagal oficialų nacionalinės valiutos ir užsienio valiutos santykį, buvusį teismo nutarties iškelti kredito unijai bankroto bylą priėmimo dieną.

76 straipsnis. Kreditorių reikalavimų tenkinimo eilė

1. Pirmąja eile yra tenkinami darbuotojų reikalavimai, susiję su darbo santykiais, reikalavimai atlyginti žalą dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, susirgimo profesine liga arba dėl mirties nuo nelaimingo atsitikimo darbe.

2. Antrąja eile tenkinami valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“ reikalavimai dėl išlaidų, susijusių su draudimo išmokų kredito unijos indėlininkams,

nurodytiems Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatyme, išmokėjimu.

3. Trečiąja eile tenkinami reikalavimai dėl mokesčių ir kitų mokėjimų į biudžetą bei dėl valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokų, taip pat dėl suteiktų paskolų, gautų valstybės vardu ir su valstybės garantija.

4. Ketvirtąja eile tenkinami kiti kredito unijos kreditorių, išskyrus nurodytus šio straipsnio 1, 2, 3, 5 ir 6 dalyse, reikalavimai.

5. Penktąja eile tenkinami kreditorių reikalavimai pagal sutartis, kurių sąlygos atitinka pasitikėtinės (subordinuotos) paskolos sąlygas.

6. Šeštąja eile tenkinami kredito unijos stebėtojų tarybos narių, valdybos narių ir kredito unijos administracijos vadovo reikalavimai.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Priedas papildomas priedu nuo 2010-12-31:

Nr. [XI-378](#), 2009-07-21, Žin., 2009, Nr. 93-3971 (2009-08-04)

Lietuvos Respublikos
kredito unijų įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/14/EB, iš dalies keičianti Direktyvos 94/19/EB dėl indėlių garantijų sistemų nuostatas dėl kompensacijų lygio ir išmokėjimo termino (OL 2009 L 68, p. 3).

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-551](#), 1997 12 02, Žin., 1997, Nr. 114-2870 (1997 12 12)

LIETUVOS RESPUBLIKOS KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMO 9, 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1683](#), 2000 05 18, Žin., 2000, Nr. 45-1289 (2000 06 02)

KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-194](#), 2001 02 27, Žin., 2001, Nr. 23-762 (2001 03 16)

KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMO 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-979](#), 2002-06-20, Žin., 2002, Nr. 65-2639 (2002-06-28)
KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMO 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. liepos 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-1615](#), 2008-06-17, Žin., 2008, Nr. 76-3003 (2008-07-05)
KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

Šis įstatymas įsigalioja 2009 m. sausio 1 d.

Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymo 44 straipsnio 3 dalis galioja iki 2013 m. sausio 1 d.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-378](#), 2009-07-21, Žin., 2009, Nr. 93-3971 (2009-08-04)
KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMO 62 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
PRIEDU ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. gruodžio 31 d.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-555](#), 2009-12-10, Žin., 2009, Nr. 153-6893 (2009-12-28)
KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMO 4 IR 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-597](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-8 (2010-01-05)
KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMO 5, 6, 9, 11, 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2010-01-15)
autrap@lrs.lt